

**Posiedzenie plenarne
Naczelnej Rady Adwokackiej
9 września 2022 roku**

Adw. Przemysław Rosati otworzył posiedzenie plenarne NRA. Poprosił wszystkich o powstanie i uczczenie minutą ciszy pamięci o zmarłym w lipcu br. adwokacie Andrzeju Trypensie, który pełnił funkcję Członka Naczelnej Rady Adwokackiej, Sekretarza Naczelnej Rady Adwokackiej i Skarbnika Naczelnej Rady Adwokackiej.

Naczelna Rada Adwokacka uczciła minutą ciszy pamięć o zmarłym adw. Andrzeju Trypensie.

Adw. Przemysław Rosati powitał na posiedzeniu wszystkich przybyłych – dziekanów i wicediekanów ORA, Członków NRA oraz zaproszonych gości.

Pkt 1¹

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że nie wpłynął żaden wniosek o uzupełnienie lub zmianę zaproponowanego przez Prezydium NRA projektu porządku obrad.

Naczelna Rada Adwokacka przyjęła porządek obrad w brzmieniu zaproponowanym przez Prezydium NRA (w załączeniu).

Pkt 2

Adw. Przemysław Rosati przypomniał, że do Członków NRA zostały rozesłane protokoły z posiedzeń, które odbyły się 20-22 maja 2022 roku, 10-11 czerwca 2022 roku i 4 lipca 2022 roku. Uwagi, które wpłynęły do tych protokołów zostały uwzględnione.

Naczelna Rada Adwokacka przyjęła protokół z posiedzenia plenarnego, które odbyło się 20-22 maja 2022 roku, protokół z posiedzenia plenarnego, które odbyło się 10 -11 czerwca 2022 roku oraz protokół z posiedzenia plenarnego, które odbyło się 4 lipca 2022 r.

Pkt 3

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że w dniu 5 września 2022 r. do NRA wpłynęło oświadczenie pani adw. Katarzyny Bilewskiej zatytułowane „Rezygnacja”, w którym Pani Mecenasa poinformowała, że składa rezygnację z pełnienia funkcji Członka NRA. Dokument ten został przesłany do Członków NRA w wersji elektronicznej i jest dostępny do wglądu w dniu dzisiejszym.

Podziękował za zaproszenia na Zgromadzeniach Izby i ślubowania adwokackie. Pogratulował także pięknej i godnej oprawy uroczystości ślubowania.

¹ Kolejność punktów wynika z przebiegu obrad.

Przypomniał o przebiegu posiedzenia plenarnego NRA w dniu 4 lipca br. i sprawie K6/22 oraz o działaniach Adwokatury zmierzających do jej nagłośnienia. Sprawa spotkała się z dużym zainteresowaniem mediów. Informacje ukazały się na portalach onet.pl, tvn24.pl, wp.pl, rp.pl, oko.press.pl, prawo.pl, a także w „Gazecie Wyborczej”, „Polityce”, „Newsweeku”, „Dzienniku Gazecie Prawnej”.

Ministerstwo Sprawiedliwości w odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich poinformowało, że prowadzi prace analityczno-koncepcyjne dotyczące kompleksowego uregulowania kwestii opłat i stawek za czynności adwokackie i radcowskie. Poinformował, że nawiązując do tego stanowiska skierował 15 lipca br. pismo do min. Marcina Warchoła, sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, w którym zapewnił o gotowości aktywnego włączenia się przedstawicieli Adwokatury oraz środowiska naukowego w prace nad uregulowaniem kwestii wynagrodzenia za czynności adwokackie. Oczekuje, że w następstwie deklarowanych przez Ministra Sprawiedliwości „prac analityczno-koncepcyjnych” warunki świadczenia obywatelom pomocy prawnej z urzędu przez profesjonalnych pełnomocników zostaną dostosowane do obecnych realiów ekonomicznych, a uregulowanie tego zagadnienia nie będzie realizowane bez udziału Adwokatury.

Poinformował, że kwestie dotyczące pomocy prawnej z urzędu omówi szczegółowo adw. Dorota Kulińska, Dyrektor Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA.

Poinformował, że Ministerstwo Sprawiedliwości przystąpiło do konsultacji publicznych w trybie par. 36 i 140 uchwały Rady Ministrów. Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA przedstawił w tej sprawie obszerne stanowisko. Równolegle jako Prezes NRA wystąpił do min. Marcina Warchoła o skierowanie rozporządzenia do zaopiniowania przez NRA zgodnie z art. 19 i art. 26 Prawa o adwokaturze. Do dnia dzisiejszego nie wpłynęła odpowiedź z Ministerstwa. Przypomniał, że należy rozróżnić tryb wynikający z konsultacji publicznych i tryb wynikający z ustawy Prawo o adwokaturze. Poinformował, że w piśmie do min. Warchoła wskazał, że NRA przed wydaniem opinii chciałaby zapoznać się materiałem stanowiącym podstawę do określania stawek na poziomie 60, 180, i 240 zł. Poinformował, że Zarząd Stowarzyszenia Sędziów THEMIS w wydanym 23 sierpnia br. stanowisku, odnosząc się do propozycji zmian w rozporządzeniu Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczącym stawek za sprawy z urzędu, wskazał, że prawidłowo funkcjonujący wymiar sprawiedliwości to udział adwokata, a świadczenie pomocy prawnej musi być adekwatnie i godziwie wynagradzane przez Skarb Państwa.

Zreferował także działania podejmowane w sprawie stawek adwokackich oraz propozycji zmian w systemie nieodpłatnej pomocy prawnej. Podziękował za zaangażowanie adw. Dorocie Kulińskiej, Dyrektor Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA, adw. Aleksandrowi Krysztofowiczowi, stałemu przedstawicielowi NRA w Radzie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej i adw. dr. Mariuszowi Hassie, przewodniczącemu Zespołu ds. Reformy Nieodpłatnej Pomocy Prawnej ILiPP, który naukowo i praktycznie zajmuje się npp.

Omówił nowelizację Kodeksu karnego. Uchwalona przez Sejm nowelizacja nie ograniczy przestępczości, za to spowoduje zwiększenie liczby więźniów i wydłuży czas ich pobytu w zakładach karnych. Skutkiem uchwalonych przepisów będzie także wzrost kosztów utrzymania systemu penitencjarnego oraz problemów z readaptacją skazanych po wyrokach. Senackie Komisje: Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Ustawodawcza opowiedziały się za odrzuceniem nowelizacji Kodeksu karnego w kształcie przyjętym przez Sejm 7 lipca br. W pracach w senackich komisji czynny udział brali przedstawiciele Adwokatury – adw. Przemysław Rosati, adw. Dorota Kulińska, a także adwokaci pracujący w zespołach eksperckich. NRA przedstawiła negatywną opinię do nowelizacji KK i zgłosiła postulat odrzucenia ustawy w

całości. Sprawą udało się też zainteresować opinię publiczną. Wskazał, że nowelizacja jest w istocie zmianą filozofii prawa karnego. Przypomniał także o naczelnej zasadzie nieuchronności kary, a nie jej surowości.

Poinformował, że sejmowa Komisja ds. Petycji postanowiła wystąpić do Sejmu z inicjatywą ustawodawczą dotyczącą petycji i propozycji zmian przedstawionych przez NRA w zakresie rozszerzenia kręgu podmiotów uprawnionych do wykonywania praw zmarłego pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego i oskarżyciela prywatnego, a także postępowania o wznowienia. Dodał, że jest to kolejna skuteczna inicjatywa Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych NRA.

Poinformował, że do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w dniu 18 lipca 2022 r. wpłynęła opinia NRA w przedmiocie skarg pacjentów Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dys socjalnym w Gostyninie przeciwko Polsce. NRA występuje w charakterze *amicus curiae*. Podziękował adw. Natalii Klimie-Piotrowskiej, Przewodniczącej Komisji Praw Człowieka NRA, za przygotowanie wraz z zespołem bardzo obszernej, ciekawej i wyważonej opinii, w której zwrócono uwagę na szereg problemów prawnych związanych z funkcjonowaniem KOZZD.

Poinformował, że Ministerstwo Sprawiedliwości ogłosiło wyniki zawodowych egzaminów prawniczych. Egzamin adwokacki zdało 82% przystępujących do egzaminu. Najwyższy wynik, bo 94% uzyskali zdający przed komisją egzaminacyjną w Krakowie. Pogratulował Koleżankom i Kolegom, którzy pozytywnie zdali egzamin.

Poinformował, że Prezydium NRA przyznało odznaki „Adwokatura Zasłużonym” dwóm wybitnym prawnikom - sędziemu Stanisławowi Zabłockiemu i sędziemu Lechowi Gardockiemu. Wręczenie odznaczeń nastąpi podczas posiedzenia plenarnego NRA w Krakowie 22 października br.

Poinformował, że Prezydium NRA powołało koordynatorów dostępności przy NRA. Zostały nimi adw. Katarzyna Heba i adw. Paulina Krakowiak. Adw. Katarzyna Heba jest kandydatką do tytułu Światowego Idola Niewidomych i Słabowidzących. Światowy Idol to część KONKURSU IDOL organizowanego w ramach konferencji REHA FOR THE BLIND IN POLAND przez Fundację Szansa dla Niewidomych. Zachęcił do oddawania głosów na Panią Mecenas.

Poinformował, że trwa głosowanie na Mistrza Mowy Polskiej 2022, a wśród kandydatów jest apl. adw. Klaudia Bolesławska z Izby Adwokackiej w Katowicach. Jej kandydaturę zgłosił adw. Edward Rzepka, laureat tego zaszczytnego tytułu w roku 2021.

Poinformował, że weszło w życie podpisane z Uczelnią Łazarskiego porozumienie o utworzeniu Szkoły Prawa Ukraińskiego w ramach Wydziału Prawa i Administracji. Szczegóły na temat kursu są dostępne na stronie adwokatura.pl.

Poinformował, że trwa XI edycja konkursu Rising Stars Prawnicy – Liderzy Jutra 2022 organizowanego przez Wolters Kluwer Polska. Kapituła konkursu wyłoni młodych prawników wyróżniających się wiedzą merytoryczną, pracą na rzecz państwa prawa i społeczeństwa oraz kreatywnością i wykorzystaniem nowych technologii w pracy. Laureatem ubiegłorocznej edycji konkursu był adw. Grzegorz Kukowka, rzecznik prasowy ORA w Warszawie.

Poinformował, że Prezydium NRA konsekwentnie i cyklicznie podejmuje interwencje w Departamencie Informatyzacji i Rejestrów Sądowych, które łączą się z prawidłowym funkcjonowaniem Portalu Informacyjnego Sądów Powszechnych. W obszernym piśmie skierowanym do min. Katarzyny Frydrych zostały wskazane uwagi do zakładki „Moje doręczenia”. Zachęcił dziekanów i członków NRA do zgłaszania ewentualnych problemów w funkcjonowaniu portalu.

Poinformował o spotkaniu z min. Januszem Cieszyńskim, który w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odpowiada za cyfryzację. Na spotkaniu poprosił o stworzenie zespołu roboczego, który zająłby się przygotowaniem koncepcyjnych rozwiązań prawidłowo funkcjonującego portalu obsługującego postępowania sądowe w Polsce. Dodał, że odbędzie się kolejne spotkanie w tej sprawie. W sprawę zaangażowani są także przedstawiciele Instytutu LegalTech: adw. Przemysław Barchan, adw. Piotr Warchoń i adw. Paulina Rzeszut.

Poinformował, że 9 czerwca br. Sejm przyjął nowelizację ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, która daje możliwość poszerzenia, na wniosek adresata, form doręczania pism w postępowaniach przed sądami administracyjnymi, także z wykorzystaniem skrzynki pocztowej. Zmianę zainicjował w petycji indywidualnej do Senatu adw. dr Karol Pachnik. Senat rozpatrzył petycję w lutym br. i przygotował projekt nowelizacji, którą Sejm przyjął.

Poinformował, że termin wejścia w życie obowiązku posiadania przez adwokatów adresu do doręczeń elektronicznych, wskazany uprzednio przez Ministerstwo Sprawiedliwości na 5 lipca 2022 r., został przełożony. Data wejścia w życie tego obowiązku będzie ustalona w trybie obwieszczenia właściwego ministra ds. informatyzacji. Prezydium NRA monitoruje tę sprawę i gdy nowym termin zostanie wyznaczony, niezwłocznie o tym poinformuje. Aby zabezpieczyć członków Adwokatury, Prezydium NRA prowadzi rozmowy z Wydawnictwem Prawniczym Nota.

Poinformował, że polska Prokuratura wprowadziła pilotażowo możliwość korzystania ze zdigitalizowanych akt postępowania przygotowawczego. Szczegóły są dostępne na adwokatura.pl.

Poinformował o podpisaniu ostatniego porozumienia z Ministrem Cyfryzacji dotyczącego wdrożenia produkcji elektronicznej legitymacji adwokata, aplikanta adwokackiego, prawników zagranicznych oraz adwokatów niewykonujących zawodu. Porozumienie zakłada wdrożenie produkcji mLegitymacji w pierwszym kwartale 2023 r. Będzie to alternatywny sposób identyfikacji adwokata i aplikanta adwokackiego w Polsce. Samorząd adwokacki nie będzie obciążony kosztami mLegitymacji. Projekt stosownej uchwały jest przygotowywany przez Prezydium NRA. Poinformował też, że prowadzone są rozmowy z PWPW w sprawie rozwiązań technologicznych w kontekście wdrożenia warstwy cyfrowej legitymacji.

Poinformował, że adw. Magdalena Koczur-Miedziejko, Przewodnicząca Komisji Współpracy Zawodów Zaufania Publicznego NRA, intensywnie pracuje nad przygotowaniem do pierwszego w historii Ogólnopolskiego Dnia Otwartego Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego, który odbędzie się 24 września br. Czternaście zawodów zaufania publicznego wspólnie spotka się w Warszawie, na otwartej przestrzeni, by skierować swój przekaz do obywateli. Zachęcił zebranych do udziału w tym wydarzeniu.

Poinformował, że 27 sierpnia br. w Warszawie odbył się finał drugiej edycji Tour de Konstytucja. Szerzej opowie o tym adw. Justyna Mazur w swoim referacie.

W dniu 9 czerwca br. dr Hanna Machińska, zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich, została laureatką II edycji Ogólnopolskiego Konkursu o Nagrodę „Złotej Temidy”. Kandydaturę dr Hanny Machińskiej zgłosiło Prezydium NRA.

Przypomniał, że 14 czerwca br. NRA przekazała kwotę 200 tys. zł Fundacji UNaweza na pomoc ukraińskim dzieciom, które zostały ewakuowane z powodu wojny do Polski. Pieniądze pochodzą z wewnątrzsamorządowej zbiórki „Adwokaci dla Ukrainy”, przeprowadzonej za pośrednictwem portalu zrzutka.pl. Spotkanie posłużyło też do nawiązania współpracy z Fundacją UNaweza w projekcie społecznym, o którym szerzej opowie adw. Justyna Mazur w

swoim referacie. Poinformował, że NRA otrzymała podziękowania od Stowarzyszenia Rodzicielstwa Zastępczego Jedno Serce za włączenie się w pomoc dzieciom z Ukrainy.

Poinformował, że w okresie sprawozdawczym została nawiązana współpraca z wydawnictwem C.H. Beck, która ma na celu popularyzację i wdrażanie produktów elektronicznych przydatnych w pracy adwokata. Za relacje z wydawnictwem odpowiada adw. Przemysław Barchan. Poinformował, że konsekwentnie są podpisywane porozumienia o współpracy z uczelniami. W planach jest także Dzień Adwokata organizowany na polskich uczelniach, który ma na celu promowanie zawodu adwokata wśród studentów prawa. O szczegółach opowie adw. Justyna Mazur w dalszej części obrad. Dodał, że w okresie sprawozdawczym podpisano porozumienia o współpracy z Uczelnią Łazarskiego, Uniwersytetem Śląskim, Uniwersytetem w Białymstoku, Uniwersytetem Techniczno-Humanistycznym w Radomiu, Uniwersytetem Wrocławskim, a w planie jest podpisanie umowy z Uniwersytetem Jana Kochanowskiego w Kielcach. Prezydium NRA podjęło współpracę z Uniwersytetem Wrocławskim w ramach projektu FACILEX, finansowanego przez Unię Europejską, który polega na analizie wdrażania i stosowania europejskiego nakazu aresztowania, europejskiego nakazu dochodzeniowego, a także nakazów zamrożenia i konfiskaty w dziewięciu państwach członkowskich UE. Za projekt odpowiada prof. Karolina Kremens z Uniwersytetu Wrocławskiego.

Poinformował, że adw. Bartosz Grohman, Sekretarz NRA oraz adw. Wojciech Bagiński, Przewodniczący Komisji ds. Zagranicznych NRA w dniu 11 czerwca reprezentowali NRA na 50. Konferencji Prezesów Adwokatów Europejskich w Wiedniu. Podczas tej konferencji delegacje adwokatów europejskich podpisały „Deklarację europejskich prawników we wspieraniu praworządności”. Poinformował, że 22-24 czerwca br. w Sofii odbyła się wspólna konferencja zorganizowana przez CCBE i Europejską Federację Adwokatów FBE. Tematem przewodnim konferencji była „Rola prawników po pandemii 2022 – dynamika pracy w społeczeństwach spolaryzowanych, zmieniający się wizerunek prawników i ewolucja praktyki prawniczej”. W wydarzeniu tym wzięli udział przedstawiciele NRA, ORA w Warszawie, ORA w Krakowie, ORA w Poznaniu. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie adwokatura.pl.

Poinformował, że w okresie sprawozdawczym Komisja Europejska opublikowała coroczne sprawozdanie na temat stanu praworządności w państwach członkowskich. Raport zawiera m.in. zalecenia skierowane do poszczególnych państw. Treść sprawozdania i bliższe informacje na ten temat są dostępne na adwokatura.pl. Poinformował także o Raporcie Sprawozdawcy Specjalnego ONZ ds. niezależności sędziów i prawników, który został przetłumaczony na język polski i jest dostępny na stronie adwokatura.pl. Zachęcił zebranych do zapoznania się z jego treścią, wskazując, że zawiera interesujące wnioski także do dyskusji w kontekście sprawy K 6/22.

Poinformował, że wszystkie komisje i inne jednostki działające w ramach NRA pracują zgodnie z obranym planem. Prace rozpoczęła także Społeczna Komisja Kodyfikacyjna pod przewodnictwem prof. Wojciecha Popiołka; oddelegowani do jej prac z ramienia NRA zostali adw. dr Andrzej Malicki, adw. Andrzej Tomaszek, adw. prof. Andrzej Olaś oraz adw. prof. Mariusz Bogusz. Prezydium NRA podjęło także decyzję o powołaniu kolejnego składu redakcji „Młodej Palestry”. Pismo cieszy się popularnością, zwłaszcza wśród aplikantów, i jest dostępne w wersji cyfrowej.

Poinformował o wizycie delegacji adwokatów z Ukrainy na czele z prezes Ukrainiejskiej Izby Adwokackiej (UNBA) adw. Lydią Izowitową. W trakcie tej wizyty prezes Izowitowa przekazała na ręce Prezesa NRA medal „Obrońca Adwokatury Ukrainiejskiej”, który obecnie znajduje się w Muzeum Polskiej Adwokatury. Podkreślił, że odebrał odznaczenie w imieniu

wszystkich adwokatów i aplikantów adwokackich, którzy zaangażowali się w pomoc Ukrainie po wybuchu wojny w lutym tego roku.

Poinformował także o nawiązaniu współpracy z Najwyższą Izbą Kontroli i spotkaniu z dyrektorem Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego NIK. NRA weźmie udział w konsultacjach dotyczących kwestii sposobu przeprowadzania kontroli operacyjnej. Zaplanowane są kolejne spotkania, zaangażowany jest w to także Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych.

Pkt 4

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej, za zgodą Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury adw. Ewy Krasowskiej i prezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego adw. Jacka Ziobrowskiego, wprowadza do porządku obrad każdego posiedzenia punkt dotyczący referatu w sprawach bieżących Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury i Prezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. Zachęcił dziekanów do wprowadzenia podobnego sposobu postępowania na poziomie Izb, tak aby rzecznik i prezes sądu dyscyplinarnego obowiązkowo spotykali się z ORA.

Adw. Ewa Krasowska przypomniała, że już kilkakrotnie zwracała się do dziekanów z prośbą, aby egzekwowali prawo rzeczników do udziału w posiedzeniach ORA, aby ci zdawali sprawozdanie z swojej pracy. Przedstawiła także sprawozdanie z prac referatu RDA. W ostatnim czasie pojawiały się kryzysy wizerunkowe adwokatów, którzy byli zatrzymywani lub aresztowani za przestępstwa pospolite. Rzecznicy reagowali w sposób szybki, składając wnioski o zawieszenia lub wszczynając natychmiast dochodzenia dyscyplinarne i stosując odpowiednie środki. Przypomniała, że jeżeli samorząd nie zareaguje szybko i nie udzieli opinii publicznej informacji, przestrzeń ta zostanie szybko zagospodarowana przez dziennikarzy. Poinformowała, że były wydawane postanowienia o zawieszeniu adwokatów w czynnościach. Omówiła także rozstrzygnięcie sądu dyscyplinarnego w Krakowie. Poinformowała o sprawie w WSD, w której skład sędziowski uznał, że na odmowę zastosowania zawieszenia adwokata w czynnościach nie przysługuje rzecznikowi zażalenie. Wskazała, że nie zgadza się z tym stanowiskiem. Poinformowała, że Prezydium NRA zwróciło się z wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec byłej rzecznik dyscyplinarnej Izby Adwokackiej w Toruniu z uwagi na zaniedbania, jakich dopuściła się, pełniąc tę funkcję. W tej chwili w Izbie toruńskiej jest nowa pani rzecznik i są podejmowane szybkie działania w celu załatwienia spraw, zwłaszcza tych najpilniejszych.

Poprosiła dziekanów, aby zwrócili uwagę na przepływ spraw z referatu skarg do referatu rzecznika, bo zdarza się, że ten czas jest bardzo długi i powoduje to przedawnienia. Przedstawiła także statystyki dotyczące referatu rzecznika dyscyplinarnego. Poprosiła dziekanów o mobilizację i nadzorowanie szybkości prowadzonych postępowań, bo jest to w interesie całej Adwokatury.

Pkt 5

Adw. Jacek Ziobrowski przedstawił statystyki dotyczące pracy Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. Zwrócił uwagę na kwestie postępowań dotyczących samorządowców. Następnie omówił przypadki takich postępowań i podjęte w tych sprawach działania. Zwrócił uwagę na zbyt długi czas procedowania. Poinformował, że zgodnie z wprowadzoną praktyką, zarówno Prezes WSD jak i Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury stawiają się na posiedzeniach

Prezydium NRA i przedstawiają aktualny stan prowadzonych spraw. Przypomniat też swoje wystąpienie na posiedzeniu plenarnym w Katowicach, kiedy mówił że od wszystkich samorządowców zależy to, w jaki sposób będzie postrzegane postępowanie dyscyplinarne.

Poinformował, że w tym roku nie będą jeszcze wdrożone rozwiązania cyfrowe w sądownictwie dyscyplinarnym. Został natomiast opracowany wzór karty, na której można zamieszczać wszystkie istotne informacje dotyczące danej sprawy i podejmowanych czynnościach. Zaapelował, aby ta karta była powszechnie stosowana i zamieszczana na aktach do czasu uruchomienia cyfrowego rozwiązania w tym zakresie. Dodał, że prowadzi rozmowy z Prezesem NRA w tej sprawie. Odniósł się także do apelu Prezesa NRA o zapraszanie prezesów sądów i rzeczników dyscyplinarnych na posiedzenia okręgowych rad adwokackich. Zasugerował, aby oczekiwać też sprawozdań z ich referatów. Oczywistym jest, że ani dziekan, ani rada nie mogą wpływać na rozstrzygnięcia, ale organy Izby powinny mieć wiedzę o tym, co się dzieje w danej Izbie, by zapobiegać sytuacji, jaka miała miejsce w Izbie Adwokackiej w Toruniu. Odniósł się też do wystąpienia adw. Ewy Krasowskiej. Ponadto poinformował, że posiedzenia WSD odbywają się w tygodniu i w soboty, co znacząco usprawniło pracę Sądu. Powiedział, że nie ma żadnego wpływu na treść orzeczeń WSD, gdyż sędziowie są niezależni, niemniej przekazał pismo do sędziów WSD i prezesów sądów dyscyplinarnych w Izbach, aby każdorazowo badali i rozważali zasadność zawieszenia w czynnościach adwokackich w sytuacjach wymagających szybkiego reagowania. Na koniec zadeklarował gotowość pomocy i wsparcia działań zmierzających do usprawnienia postępowań dyscyplinarnych. Dodał, że nie oznacza to ingerowania w treść orzeczeń, ale o wsparcie procedury.

Adw. Ewa Krasowska odniosła się do wypowiedzi Prezesa WSD i wskazała, że oczekiwałyby, aby było jednolite orzecznictwo WSD w kwestii zażalenia rzecznika na orzeczenie WSD.

Adw. Jacek Ziobrowski odniósł się do kwestii składania kasacji w Sądzie Najwyższym. Poinformował, że po zmianie ustawowej w czerwcu br. sprawy dyscyplinarne adwokatów powinna rozpatrywać Izba Odpowiedzialności Zawodowej i podzielił się wątpliwościami odnośnie konstytucyjności jej funkcjonowania. Zwrócił zebranym uwagę na zapis w ustawie, który umożliwia rewizję orzeczeń, które wydała Izba Dyscyplinarna. Takiego zapisu dotyczącego innych zawodów prawniczych, a w szczególności Adwokatury nie ma. Poinformował też o rozmowie z Prezesem Izby Karnej Michałem Laskowskim. Planuje też spotkać się z SSN Wiesławem Kozielowiczem, który kieruje Izbą Odpowiedzialności Zawodowej w Sądzie Najwyższym.

Adw. Marcin Cichulski podzielił się spostrzeżeniem, że w jego około 10-letnim doświadczeniu w pionie dyscyplinarnym, kiedy pełnił funkcję rzecznika dyscyplinarnego w Izbie rzeszowskiej, problem przedawnienia czynów dyscyplinarnych i deliktów dyscyplinarnych wielokrotnie się pojawiał i nadal się pojawia. Uważa, że to się nie zmieni, bo w postępowaniu dyscyplinarnym posłkowo stosuje się kodeks postępowania karnego. Kpk jest dostosowany przede wszystkim do procedowania w sprawach przestępstw, które przedawniają się po 10, 15, 20 latach, a nie do czynów dyscyplinarnych, które się przedawniają do 5 lat. Uważa, że jedynym rozwiązaniem jest przygotowanie aktu prawnego rangi ustawowej przez komisję powołaną przez NRA, który to akt będzie uproszczoną procedurą w sprawach dyscyplinarnych. Nie potrzeba aż takich gwarancji procesowych stron w postępowaniu dyscyplinarnym, jakie gwarantuje kodeks postępowania karnego. Powinna być procedura, która upraszcza i skraca terminy.

Adw. Ewa Krasowska podziękowała przedmówcy i wskazała, że ta procedura jest stosowana od 2016 roku. Wówczas do Prawa o adwokaturze dodano przepisy o zastosowaniu

odpowiednio kpk. Przypomniła, że interweniowała na etapie senackim i wywalczyła, aby do art. 58 Poa dodano przepis umożliwiający uchwalenie regulaminu działania rzeczników.

Adw. Ryszard Kalisz poruszył kwestię, która dotyka jego zdaniem coraz częściej adwokatów, mianowicie zastępowanie organów samorządu adwokackiego przez prokuraturę. Dzisiaj prokuratura bardzo często w sprawach dotyczących adwokatów stosuje środek zapobiegawczy w postaci zakazu wykonywania zawodu adwokata. Przywołał art. 17 Konstytucji RP i wskazał, że samorządy same decydują o postępowaniu dyscyplinarnym swoich członków, a działania prokuratorów są wykroczeniem poza normę i wykładnię kpk. Uważa, że dziekani powinni w tego rodzaju sytuacjach interweniować – czy u Prokuratora Generalnego, czy w inny sposób. Jedną ze stron systemu wymiaru sprawiedliwości dokonuje kategorycznej decyzji zawieszenia czy zakazu wykonywania zawodu adwokata. Tego rodzaju kompetencja zawieszania powinna należeć tylko do sądu dyscyplinarnego. Oczekiwałby od Prezydium NRA zajęcia się tą sprawą. Odniósł się także do kwestii długości trwania postępowań karnych, wskazując, że trwają one dzisiaj bardzo długo. Adwokatura nie powinna sankcjonować wadliwego funkcjonowania systemu sprawiedliwości, wskazując, że są sytuacje, kiedy te postępowania są prowadzone długo w sposób celowy. Uważa, że zarówno pion dyscyplinarny jak i NRA powinny się zastanowić, jak długo można tolerować opieszałość prokuratury czy sądów. Optowałby, aby zawieszenie adwokata w wykonywaniu zawodu było uchylane, jeżeli postępowanie trwa powyżej 5 lat. Dodał, że ma sprawę, gdzie tego rodzaju postępowanie toczyło się kiedyś intensywnie, a następnie nie ma żadnej czynności przez wiele lat, a adwokat jest nadal zawieszony. Zaapelował do Prezydium NRA, Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury i Prezesa WSD o zajęcie się tą kwestią.

Adw. Ewa Krasowska odnosząc się do głosu przedmówcy, poinformowała, że NRA wystąpiła z inicjatywą ustawodawczą, aby adwokatów zawieszał w czynnościach zawodowych niezawisły sąd, a nie prokurator. Wskazała, że Prawo o adwokaturze przewiduje, że co 3 miesiące zawieszenie w wykonywaniu zawodu jest sprawdzane z urzędu, poza tym obwiniony może w każdej chwili złożyć wniosek o uchylenie.

Adw. Bartosz Tiutiunik stwierdził, że adw. Ryszard Kalisz postuluje kierunkowo bardzo dobrą rzecz rozbudowania uprawnień sądu dyscyplinarnego Adwokatury, natomiast istnieje obawa, czy to postępowanie pozostanie w takim kształcie jak obecnie. Jeśli chodzi o kwestie stosowania przez prokuratora środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w wykonywaniu zawodu, to jest procedowana inicjatywa Adwokatury o zmianę w tym zakresie w odniesieniu do adwokatów, o czym wspomniła adw. Ewa Krasowska – aby to sądy podejmowały decyzje. Należy pamiętać o tym, że zawieszenie adwokata czy innych przedstawicieli zawodów zaufania publicznego przez prokuratora funkcjonuje od roku 1997, kiedy uchwalono kpk.

Adw. Ryszard Kalisz wskazał na art. 17 Konstytucji RP mówi wyraźnie, że samorządy zawodów zaufania publicznego w zakresie wykonywania tych zawodów pełnią rolę, zastępując organy władzy państwowej i nie potrzeba tutaj zmiany przepisów. Potrzeba tutaj wykładni, która sprowadza się do tego, że jeśli zawody zaufania publicznego mają swoje samorządy i sądownictwo dyscyplinarne, to każdy prokurator powinien wiedzieć, że przedstawiciele tych zawodów nie obejmuje ten środek zapobiegawczy. Trzeba napisać pismo do Ministra Sprawiedliwości czy rozesłać je do wszystkich prokuratur. Należy w tej chwili podjąć działania zmuszające prokuratorów do myślenia.

Adw. Andrzej Zwara poparł głos przedmówcy, że Prezydium NRA powinno zająć się tą kwestią. Złożył wniosek formalny, aby wrócić do porządku obrad.

Adw. Bartosz Tiutiunik odpowiedział, że obrady są prowadzone zgodnie z porządkiem obrad, bo dyskusja dotyczy kwestii referowanych w tym punkcie.

Adw. Dorota Kulińska poinformowała, że 18 maja br. Senat, na podstawie petycji, skierował projekt ustawy o zmianie art. 276 kpk do Sejmu. Ta kwestia była rozpatrywana już w poprzedniej kadencji przez NRA i były dyskutowane dwa rozwiązania: pierwsze – przekazanie kompetencji wyłącznie sądowi i organom dyscyplinarnym i drugie – przekazanie sądowi powszechnemu. Po dyskusji dokonano wyboru, aby te kompetencje oddać sądowi powszechnemu.

Adw. Bartosz Tiutiunik podziękował przedmówczyni za wyjaśnienia. Jeżeli zawód zaufania publicznego nie jest chroniony immunitetem, a zawód adwokata nie jest, to nie ma możliwości, aby w ramach kpk, kiedy adwokatowi zostały postawione zarzuty popełnienia przestępstwa powszechnego, adwokat był traktowany inaczej niż jest do tej pory. Czasami może być tak, że w jednostkowych sytuacjach prokurator może instrumentalnie blokować adwokata, stawiając mu zarzuty i zawieszając go, o czym wspominał adw. Ryszard Kalisz.

Pkt 6

Adw. Bartosz Tiutiunik przypomniał, że jednym z obowiązków nałożonych przez Krajowy Zjazd Adwokatury jest zakup nowej siedziby. Olbrzymia inflacja powoduje stratę na wartości pieniędzy zdeponowanych na rachunkach NRA. Te dwa imperatywy powodują, że Prezydium NRA podejmuje czynności mające na celu zakup nieruchomości. Podziękował nieobecnemu dzisiaj adw. Bartoszowi Grohmanowi za prowadzenie tej sprawy. Poprosił dyrektora Biura NRA Łukasza Tkacza, aby w zastępstwie Sekretarza NRA przedstawił informacje o tym, jak wyglądają poszukiwania nowej siedziby.

Pan Łukasz Tkacz poinformował, że adw. Bartosz Grohman jest osobą, która kieruje tym projektem przy współudziale adw. Henryka Stabli, Skarbnika NRA. Obecnie dla NRA pracują trzy agencje nieruchomości i z jedną z nich została podpisana umowa. Poinformował, że rynek nieruchomości do nabycia nie jest aż tak bogaty w Warszawie, biorąc pod uwagę wymagania, jakie musi spełniać nieruchomość dla NRA. Oglądane nieruchomości, jeśli są w dobrych lokalizacjach, mają ceny nie do zaakceptowania, zaś tańsze oferty zazwyczaj wymagają przeprowadzenia remontu. Poinformował, że dokładane są starania, aby zakup był w jak najniższej cenie i wymagał jak najmniejszych nakładów inwestycyjnych. Poinformował, że w okresie sprawozdawczym obejrzel z adw. Bartoszem Grohmanem cztery nieruchomości, które spełniają wymagania NRA. Omówił warunki techniczne, lokalizacyjne i finansowe tych nieruchomości. Wskazał najatrakcyjniejszą nieruchomość, informując że spełnia większość wymagań i ma odpowiedni metraż.

Adw. Mikołaj Pietrzak poinformował, że Izba warszawska również poszukuje nowej siedziby. Przypomniał, że deklarował i nadal deklaruje, że jeżeli Prezydium NRA lub ORA w Warszawie znajdą taką nieruchomość, która nada się do współdzielenia, to Rada jest otwarta na to rozwiązanie. Dodał, że znana jest mu nieruchomość, o której wspominał dyrektor Łukasz Tkacz, bo jest ona przedmiotem zainteresowania Izby warszawskiej.

Adw. Anisa Gnacikowska zwróciła się z pytaniem do Prezydium NRA, czy za zakupem nowej nieruchomości, jaka zapadła na KZA, stoją tylko względy ochrony kapitału. Poprosiła także o informacje o cenie najatrakcyjniejszej nieruchomości, o której mówił dyrektor Łukasz Tkacz. Zwróciła się także z pytaniem, jaka globalna kwota jest przewidziana na zakup nieruchomości i czy Prezydium NRA zakłada jakąś kwotę, która pozostanie na zabezpieczenie w przypadku nieprzewidzianych okoliczności. Czy oprócz zakupu nieruchomości, Prezydium NRA rozważało inne formy zabezpieczania kapitału przed inflacją, np. zakup obligacji Skarbu Państwa?

Pan Łukasz Tkacz poinformował o cenie nieruchomości.

Adw. Przemysław Rosati odpowiedział, że sprawę zakupu obligacji badał Skarbnik NRA adw. Henryk Stabla. Uważa, że alokacja środków w nieruchomość jest rozsądnym rozwiązaniem. Dodał, że rynek warszawski jest trudny i od ponad roku trwają poszukiwania nieruchomości, która będzie spełniała standardy NRA. Odniósł się też do koncepcji wspólnego zakupu nieruchomości z ORA w Warszawie. Jeżeli NRA zdecyduje o inwestycji, która miałaby ochronić kapitał na rachunkach bankowych – oprócz lokat, które są wyszukiwane i negocjowane przez adw. Henryka Stablę – to Prezydium NRA wykona taką decyzję NRA. Należy jednak pamiętać, że to ogranicza możliwości realizacji transakcji inwestycyjnych w nieruchomość.

Adw. Anisa Gnacikowska przypomniała, że przed wielu laty, kiedy powstał pomysł zakupu nowej siedziby, to odpowiadało to rocznemu budżetowi NRA i dzisiaj planowany wydatek także odpowiada rocznemu budżetowi NRA. Czy w tym kontekście jest bezpieczne wydawanie całej kwoty, zaciąganie zobowiązań, ewentualnie wyzerowanie konta NRA?

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że jak tylko będzie wiadoma ostateczna cena najatrakcyjniejszej nieruchomości, trzeba będzie podjąć decyzję, czy kredytować część ceny sprzedaży, czy zbywać posiadane nieruchomości lub ich część i przeznaczyć te środki na zakup nowej nieruchomości. Dzisiaj nie są znane wszystkie parametry. Dodał, że żadna decyzja w przedmiocie zakupu nieruchomości nie zapadnie bez zgody NRA. Na dziś została znaleziona nieruchomość, która prawdopodobnie spełnia oczekiwane przez NRA parametry.

Adw. Andrzej Tomaszek zaproponował, aby nie kontynuować dyskusji, dopóki nie zostaną przedstawione konkretne informacje, w tym finansowe. Dodał, że w jego ocenie omawiana oferta ma bardzo dobrą lokalizację.

Adw. Przemysław Rosati zgodził się z przedmówcą, że trzeba poczekać na szczegóły i zamknąć dyskusję.

Pkt 7

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że Ministerstwo Sprawiedliwości przysłało do NRA projekt rozporządzeń zmieniających rozporządzenie w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (B644) i projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (B645). Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych w ramach konsultacji publicznych przedstawił negatywne stanowisko do przedłożonych projektów. Stanowisko zostało przedstawione w trybie konsultacji prowadzonych na podstawie regulaminu pracy Rady Ministrów – uchwały Rady Ministrów stanowiącej akt prawa wewnętrznego, który zgodnie z art. 93 Konstytucji RP obowiązuje jednostkę wydającą i jednostki podległe. NRA nie jest jednostką podległą Radzie Ministrów. Rozporządzenie zdaniem Prezydium NRA i zdaniem ILiPP zostało wydane bez zasięgnięcia opinii NRA w trybie przewidzianym w art. 16 i art. 29 ustawy Prawo o adwokaturze. Zaproponowane stawki, które dziś są już obowiązującym prawem, są rażąco niskie i nie odpowiadają kosztom, jakie trzeba ponieść, aby świadczyć pomoc z urzędu. Poinformował, że Prezydium NRA nawiązało kontakt z ekspertami z SGH, aby spróbowali określić realny koszt pracy adwokata sądowego. Podał też obecnym pod rozważenie, aby w formie stanowiska w protokole dać wyraz naruszeniu przez Ministra zasad prawidłowej legislacji, czyli nieuzyskania opinii NRA w odniesieniu do projektu rozporządzenia. Osobiście uważa, że NRA powinna zająć takie stanowisko.

Adw. Dorota Kulińska wskazała, że Prezes NRA przedstawił wszystkie istotne kwestie związane z rozporządzeniem. W ILiPP powstała myśl, aby stworzyć projekt ustawy do

przedstawienia w procesie legislacyjnym, która regulowałaby wynagrodzenie za świadczenia pomocy prawnej z urzędu. Drugim pomysłem jest praca nad rozwiązaniami, które w ogóle zmieniałyby system nieodpłatnej pomocy prawnej z urzędu, jak i być może nieodpłatnej pomocy w ramach systemu NPP. Są pomysły jednolitego rozwiązania, a sojusznikiem w tej sprawie może być Prezydent RP, jako że nieodpłatna pomoc powstała z jego inicjatywy. Poinformowała, że podczas spotkania Rady Nieodpłatnej Pomocy Prawnej został nawiązany pozytywny kontakt z doradcą Prezydenta RP, panią Zofią Romaszewską. ILiPP będzie podejmował starania, aby nad wspomnianą ustawą pracować. Poinformowała, że są Izby w których można złożyć oświadczenie i nie decydować się na przyjmowanie urzędówek, ale są też Izby, gdzie takiej możliwości nie ma. Sygnał od środowiska, zwłaszcza od młodych adwokatów jest taki, aby było powszechne rozwiązanie i jeden mechanizm we wszystkich Izbach. Następna kwestia to narastająca fala pomysłów na zorganizowaną akcję, która zanegowałaby postawę i stanowisko Ministerstwa. Jest to żywy temat zwłaszcza w social mediach. Poinformowała o planach Instytutu, które zmierzają do tego, aby sądy zasądzały wyższe koszty w sprawach z urzędu. Wskazała, że z płynących informacji wynika, że nastawienie sędziów jest przychylne i wykazuje w tym względzie zrozumienie. Dało to asumpt do pomysłu ILiPP, aby przygotować publikację dla sędziów, o czym szerzej opowie w dalszej części obrad.

Adw. Przemysław Rosati zaproponował, aby pojawił się z protokole zapis, że Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenie bez zasięgnięcia opinii NRA w odniesieniu do dwóch rozporządzeń z 24 sierpnia br., dodając zapis o zobowiązaniu Prezydium NRA do poinformowania o powyższym uchynieniu Prezesa Rady Ministrów.

Naczelna Rada Adwokacka stwierdza, że Minister Sprawiedliwości, wydając rozporządzenie z dnia 24 sierpnia br. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2022 r. poz. 1813) oraz rozporządzenie z dnia 24 sierpnia br. zmieniające rozporządzenie w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. 2022 r. poz. 1804), nie zasięgnął opinii NRA wymaganej powołanymi wyżej przepisami Prawa o adwokaturze, a tym samym naruszył zasady prawidłowej legislacji.

Jednocześnie Naczelna Rada Adwokacka zobowiązuje Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej do poinformowania Prezesa Rady Ministrów o powyższym naruszeniu prawa.

Adw. Przemysław Rosati wobec braku dalszych głosów, zamknął dyskusję.

Pkt 8

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że w środowisku adwokackim pojawiała się koncepcja zorganizowania protestu. Można dyskutować o różnych formach, ale dziś trzeba pamiętać o tym, że ciężar związany z realizacją czynności wykonawczych w dużej mierze spoczywa na ORA. Ewentualna formuła protestu powinna być jednolita we wszystkich Izbach i nie może stanowić uchybienia godności zawodu adwokata. Nie oznacza to, że Adwokatura nie może wykorzystywać zgodnych z prawem narzędzi, które istnieją w systemie polskiego prawa do tego, aby zwrócić uwagę Ministra i obywateli. Trzeba mieć na uwadze, że akcja strajkowa może być przedstawiana jako odwrócenie się od obywatela. W środowisku dyskutuje się o różnych możliwych formach protestu.

Adw. Dorota Kulińska Odniosła się też do planów ILiPP, który zamierza wydać poradnik dla sędziów i dla adwokatów zawierający przepisy prawa, ale również zbiór orzeczeń

dotyczących zasad zasądzania zwrotu kosztów adwokatom prowadzącym sprawy z urzędu, jako materiał wspierający adwokatów w zakresie zasądzania przez sędziów tych kosztów.

Adw. Przemysław Rosati otworzył dyskusję.

Adw. Mikołaj Pietrzak podziękował adw. Dorocie Kulińskiej za referat. Jesteśmy pod wieloma względami tej samej myśli, że stawki za urzędówki są skandalicznie niskie. Poinformował, że ORA w Warszawie podjęła stanowisko w sprawie protestu i na prośbę Prezesa NRA wstrzymała się z jego publikacją, aby Adwokatura mówiła jednym głosem, co jest słuszną ideą. ORA w Warszawie jest pewna, że musi być protest generalny i powinien to być protest nie tylko Adwokatury na poziomie krajowym, ale podjęty wspólnie ze środowiskiem radców prawnych. Chciałby poznać, jak wygląda dialog z radcami w tej sprawie i czy można tutaj liczyć na współdziałanie. Odniosł się także do pomysłu nieprzekazywania listy adwokatów do sądów, co może być postrzegane jako „odchodzenie od łóżka pacjenta”. Uważa, że nie byłoby to dużym utrudnieniem, bo sądy sięgną po spis wszystkich członków Izby. Jest to forma protestu, której byłby w stanie się podjąć. Popularnym pomysłem w gronie członków ORA w Warszawie jest zorganizowanie strajku demonstracyjnego pod budynkami sądów. Wyraził nadzieję na znalezienie wspólnej formy protestu, by wskazać, że chodzi o dofinansowanie systemu pomocy prawnej, która jest dobrem obywateli.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański wskazał, że mowa jest o obiektywnie słusznym działaniu i o działaniu w sprawie interesu publicznego. Uważa, że należy to zrobić z wielu powodów i zaproponował, aby spojrzeć na to zagadnienie z szerszej perspektywy niż przedstawiona do tej pory. NRA musi uwzględnić to zagadnienie z dwóch aspektów: wewnątrz środowiska i aspektu zewnętrznego, publicznego do środowiska politycznego i do opinii publicznej. Zgadza się z opinią adw. Mikołaja Pietrzaka, że akcja adwokacka w zakresie osiągnięcia deklarowanego celu będzie nieskuteczna, ale będzie formą zwrócenia oczu opinii publicznej na ten problem i to jest ten tak naprawdę zamierzony cel. Jak uzyskać akceptację społeczną? Uważa, że należy pokazać społeczeństwu, że NRA działa dla dobra obywatela, który musi korzystać z pomocy prawnej. Uważa, że powinna być przygotowana akcja informacyjna przygotowująca opinię publiczną do ewentualnej akcji protestacyjnej. Wskazał na zagrożenia w odbiorze społecznym, z jakimi może spotkać się tego typu akcja. Uważa, że ryzykowne jest zlecenie wyceny pracy adwokata sądowego przez ekspertów z SGH, bo takie sparametryzowanie może stanowić asumpt do wprowadzenia stawek maksymalnych. Podkreślił, że co do zasady należy przeprowadzić akcję protestacyjną, ale należy rozważyć, jakie środki i metody powinny być wykorzystane. Jest przeciwny powierzeniu SGH zadania wyceny pracy adwokata sądowego.

Adw. Bartosz Tiutiunik odniósł się do słów przedmówcy i stwierdził, że kwestia ewentualnej konsultacji czy zlecenia wyceny kosztów pracy adwokatów przez SGH jest pomysłem roboczym. Rozporządzenie nie mówi o wynagrodzeniu adwokata, ale kosztach nieopłaconej pomocy prawnej. Uważa, że jednym z elementów rozmów merytorycznych z Ministerstwem jest pokazanie w sposób merytoryczny, jak dzisiaj, w roku 2022, wyglądają koszty pracy adwokata, który w sposób rzetelny prowadzi sprawę z urzędu. Uważa, że pozwoli to unaocznic fakt, że stawki nie pokrywają nawet poniesionych kosztów, nie mówiąc o wynagrodzeniach. W tym kontekście były rozważane konsultacje z SGH. Podziela wątpliwości zgłoszone przez przedmówcę w odniesieniu do stawek maksymalnych.

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że potrzebny jest materiał, który być może nie będzie pokazywany na zewnątrz, ale do oceny i wiedzy wewnątrz środowiska. Aby móc odpowiedzieć na pytanie, jakie rzeczywiście powinny być te stawki, musi być podbudowanie merytoryczne. Parametr wyceny pracy adwokata jest mierzalny i dokument, który określi wartość tej pracy

będzie pewną bazą i punktem odniesienia dla Adwokatury. Zwrócił uwagę na stanowisko ILiPP, które operuje konkretnymi danymi i merytorycznymi opiniami, które jednak nie są pokazywane na zewnątrz. Jeżeli chcemy poważnie dyskutować o stawkach, musimy mieć merytoryczny argument, merytoryczne podbudowanie w tej dyskusji.

Adw. Andrzej Zwara wskazał na aktualną minimalną stawkę godzinową za pracę w Polsce, informując, że stawka za pomoc z urzędu to wartość trzech godziny pracy. Należy wypracować schemat metodologiczny. Pozytywnie ocenia pomysł wyceny pracy adwokata z urzędu.

Adw. Bartosz Piotrowski śledząc media społeczne zauważył, że nastroje strajkowe wzrosły po informacji prasowej o strajku prawników angielskich. Od pewnego czasu myśli nad pomysłem stricte wewnętrznym, aby uspokoić nastroje. Jeżeli z dużym wyprzedzeniem na poziomie NRA w porozumieniu z ORA zostaną pisemnie zawiadomione sądy, że w jednym dniu obrońcy z urzędu nie stawiają się na rozprawach, to taka akcja będzie widoczna, spotka się ze zrozumieniem Koleżanek i Kolegów i przyniesie bardzo małe skutki negatywne i uboczne. Dodał, że szuka minimalizowania skutków z pogodzeniem nastrojów strajkowych.

Adw. Mikołaj Pietrzak poinformował, że jest przeciwnikiem strajku, który polegałby na nieudzielaniu pomocy prawnej z urzędu choćby przez godzinę. Należy zastanowić się, w jakiej to sytuacji stawia adwokatów, kiedy będziemy musieli wybrać pomiędzy lojalnością wobec klientów a lojalnością wobec samorządu i środowiska, które wzywa do strajku o określonym czasie. Uważa, że jest to ogromny dylemat dla każdego adwokata i nie chciałby nikogo stawiać w takiej sytuacji. Uważa, że taka przerwa w pracy byłaby godzeniem w interesy klientów, a nie w rządzących.

Adw. Przemysław Rosati przypomniał też o odpowiedzialności cywilnej adwokatów wobec klientów.

Adw. Michał Bukowiński podzielił wątpliwości adw. Mikołaja Pietrzaka, że byłoby fatalnie, gdyby adwokaci znaleźli się w sytuacji wyboru pomiędzy dobrem klienta a walką o poprawienie sytuacji materialnej. Uważa, że wypowiedzi o potrzebie zorganizowania strajku w mediach społecznościowych nie są opinią całego środowiska. Z jego osobistych doświadczeń nie wynika, że środowisko chce strajku. Są w Izbie bydgoskiej adwokaci, dla których wynagrodzenia za sprawy z urzędu są jedynymi zarobkami i te osoby nie zaangażują się w protest. Dziekani sprawują władztwo publiczne w zakresie wyznaczania adwokatów do reprezentacji z urzędu w sprawach cywilnych. Niewykonanie obowiązku tego wskazania niesie pewne konsekwencje, mogą się też pojawić zarzuty od części kolegów, jakim prawem dziekan ich nie wyznacza w sprawach z urzędu. Gdyby rozważać formę strajku, to powinno to być poprzedzone zorganizowaniem referendum strajkowego. Wskazał, że wysyłaniu petycji czy protestowaniu przed sądami powinna towarzyszyć zorganizowana i zmasowana akcja informacyjna. Wskazał, że klienci często nie wiedzą, jakie wynagrodzenie otrzymują adwokaci za prowadzenie spraw z urzędu i sami są zaskoczeni jego niskim poziomem. Przedstawił swoje pomysły na wyrażenie dezaprobaty dla niskich stawek – poprzedzona analizą akcja polegałaby na wystąpieniu z powództwem, być może z pozwaniem zbiorowym Skarbu Państwa o zapłatę. Uważa, że być może należy zastanowić się nad systemową zmianą systemu wynagradzania pełnomocników w sprawach cywilnych i karnych oraz zaproponować w formie projektu stosownego rozporządzenia przejście na system wynagradzania jak w przypadku biegłych. Wskazał, że byłby to system wynagradzania za czynności mnożone przez liczbę przepracowanych godzin i podstawą rozliczenia byłoby zestawienie wykonanych czynności wraz ze wskazaniem poświęconego na nie czasu.

Adw. Andrzej Zwara uważa, że jest to bardzo dobry pomysł, ale będzie potrzebna metodologia wyceny „godzinówki”.

Adw. Michał Bukowiński stwierdził, że łatwiej jest wycenić godzinę pracy niż abstrakcyjne koszty za prowadzenie sprawy cywilnej.

Adw. Dorota Kulińska wskazała, że w rozliczeniach z sądem adwokat może wskazać na fakturze, ile godzin pracował w danej sprawie. Odnosząc się do propozycji zorganizowania referendum, poinformowała, że osobiście jest przeciwnikiem nieprofesjonalnych ankiet, bo biorą w nich udział te osoby, które są zainteresowane. Osoby, które zabiegają o uzyskanie urzędówek po zaproponowanych w rozporządzeniu stawkach nie wezmą udziału w referendum.

Adw. Przemysław Rosati zwrócił uwagę, że należy mieć też na uwadze, że wyniki referendum mogą pokazać, że środowisko nie jest zainteresowane protestem.

Adw. Michał Bukowiński odparł, że proponował przeprowadzenie referendum tylko w tym kontekście, aby było rozpoznaniem nastrojów środowiska, aby zapobiec sytuacji, w której w strajku weźmie udział bardzo mała liczba osób.

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że dla części środowiska wynagrodzenie za sprawy z urzędu jest znaczącą częścią, a wręcz podstawą zarobków.

Adw. Mikołaj Pietrzak uważa, że ankieta przed strajkiem jest dobrym pomysłem, bo pozwoli oszacować, ile będzie chętnych adwokatów i nie skreślałby koncepcji ankiety lub referendum. Są systemy, w których pomoc prawna z urzędu jest świadczona na podstawie stawek godzinowych, np. Anglia i Walia, Holandia, ale funkcjonują tam bardzo konkretne parametry tego, co można wpisywać do zestawień i są one weryfikowane nie przez sąd, bo jest to objęte tajemnicą adwokacką, ale przez specjalnie powołany do tego organ parasądowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele samorządu adwokackiego i to oni decydują o przyznaniu wynagrodzenia. Osobiście nie wyobraża sobie przekazywania do sądu spisu czynności wykonanych na rzecz klienta, bo *de facto* jest to ujawnienie sądowi tajemnicy adwokackiej.

Adw. Bartosz Przeciechowski poinformował, że w ORA w Lublinie prowadzono szeroką dyskusję o tym, co jest w zakresie działalności Rady, co jest w zakresie urzędówek. Uważa, że samorząd nie może narzucać adwokatom wyznaczonym w sprawach z urzędu, co mają robić w swoich sprawach. Należy zastanowić się, co może, a czego nie może robić ORA i organy samorządu. Przypomniał, że 2013 roku Zgromadzenie Izby Adwokackiej w Warszawie podjęło uchwałę, aby przez 30 dni nie wyznaczać adwokatów do spraw z urzędu, ale Rada nie wykonała uchwały Zgromadzenia z obawy przed odpowiedzialnością karną, jaka mogłaby spotkać osoby odpowiedzialne za niedopełnienie obowiązków. Dodał, że te uchwały Zgromadzenia zostały uchylone przez Sąd Najwyższy. Druga koncepcja, która także się pojawiała, to strajk włoski po stronie organów wyznaczających. W dyskusji w ramach ORA kluczowy nacisk został postawiony na akcje informacyjne. Należy mieć na uwadze, że część adwokatów chce świadczyć pomoc prawną w oparciu o aktualne stawki. Przywołał orzeczenia SN i Trybunału Konstytucyjnego w sprawie różnicowania stawek. Do rozważenia jest model rozwiązań ustawowych, czy ma to być model godzinowy, czy model kwotowy, mogą być tu różne koncepcje. Ma postulat, aby spotkać się z prezesami sądów i przewodniczącymi wydziałów w celu przedstawienia argumentacji i próby ujednolicenia praktyki w wydziałach. Pojawiły się informacje, że tam gdzie sędziowie zasądzają w sprawach z urzędu stawki wyższe niż 150%, narażają się na wytyki w drugiej instancji. Pytanie, czy takie sytuacje rzeczywiście mają miejsce. Kolejna sprawa to także zbieranie informacji od adwokatów co do praktyki stosowania stawek z wyboru w sprawach z urzędu i zbieranie orzeczeń, które krytykują ograniczenie stawek i nagłaśnianie tych informacji np. w „Palestrze”. Ostatnia sprawa to przygotowanie wzoru skargi do Trybunału

Konstytucyjnego dla adwokatów. Skala skarg mogłaby spowodować zwrócenie uwagi na problem.

Adw. Dorota Kulińska nawiązując do referatu przedmówcy, poinformowała, że Senat skierował do Sejmu projekt zmiany ustawy Prawo o adwokaturze, w której będzie zapisane, że stawki z urzędu nie mogą być mniejsze niż stawki z wyboru. Poinformowała, że Instytut Legislacji podjął współpracę ze stowarzyszeniem adwokackim celem przygotowania poradnika dotyczącego zasądzania zwrotu kosztów adwokatom prowadzącym sprawy z urzędu.

Adw. Andrzej Malicki wskazał, że problematyka objęta posiedzeniem dotyczy kosztów nieopłaconej pomocy prawnej. Musimy widzieć szerszy aspekt problemu wynagrodzenia adwokatów i kosztów w sprawach z urzędu. Widzi to w granicach niezależności adwokatury, która się realizuje poprzez stworzenie prawa we współdziałaniu z NRA, ale także praktyki stosowania prawa przez sędziów. Jest widoczna tendencja obniżania adwokatom wynagrodzenia i zmniejszania kosztów. Jest to wyraz braku poszanowania praw i wolności obywatelskich, braku poszanowania Adwokatury. Uważa, że w tej mierze NRA powinna podjąć uchwałę. Druga sprawa to kwestia metodyczna, jak policzyć koszty pracy kwalifikowanych prawników, jakimi są adwokaci. Koszty pracy kwalifikowanego prawnika adwokata nie są niższe niż koszty pracy kwalifikowanego sędziego. Można porównać wydatki budżetowe na sądy i podzielić przez liczbę sędziów, co da koszt pracy sędziego – kwalifikowanego prawnika. Jeśli adwokat krytykuje pracę sądu w ramach apelacji i zażaleń, występuje przed sądem, to uważa, że ten miernik, ten faktor liczenia kosztów będzie korzystny dla adwokatów i obiektywny. Jest przeciwnikiem akcji protestacyjnej i uważa, że może to przynieść więcej ujmy niż korzyści społecznych, ale powinna być podjęta uchwała i debata. Podał pod rozagę następujące propozycje: NRA powinna rozważyć pozew przeciwko Ministrowi Sprawiedliwości w zakresie ochrony praw Adwokatury, a NRA reprezentuje adwokaturę i chroni jej prawa. Drugie rozwiązanie to droga administracyjna – Minister Sprawiedliwości ma współdziałać z NRA w tworzeniu prawa i jeżeli argumenty NRA są pomijane, nieuwzględnianie, przemilczane, to nie jest to współdziałanie. Można zatem rozważyć sprawę przeciwko MS o zaniechanie. Wskazał, że rząd i organy państwa muszą tworzyć uczciwe prawo.

Adw. Andrzej Tomaszek odniósł się do strajku barristerów w Wielkiej Brytanii, wskazując, że w przeszłości angielscy prawnicy także strajkowali. W tamtejszej prasie zwrócono uwagę na drogą galanterię jednej z uczestniczek strajku. Wyraził obawę, że tak samo będzie odebrany strajk polskich adwokatów. Jest przeciwny strajkowi i uważa, że należy wytoczyć proces przeciwko Ministrowi Sprawiedliwości.

Adw. Przemysław Rosati podziękował za głosy w dyskusji i zarządził przerwę.

Przerwa w obradach.

Adw. Przemysław Rosati wznowił obrady po przerwie.

Adw. Piotr Dobrołowicz wskazał, że sprawa kosztów z urzędu jest bardzo ważna na poziomie NRA i dla całego środowiska. Zgadza się w pełni z argumentami wskazanymi przez adw. Michała Bukowińskiego i adw. Bartosza Przeciehowskiego. Wskazał, że dzisiaj adwokaci żyją w sytuacji pauperyzacji zawodu. Uważa, że już dawno przyszedł czas na zdecydowane działania. Gdyby przyjąć, że w NPP adwokat pracuje od poniedziałku do piątku, to zarabiałby taką kwotę jak sędzia Sądu Rejonowego. Wskazał, że w Izbie szczecińskiej większość adwokatów bardzo o to zabiega, prowadzone są losowania. Wskazał, że jako dziekan nie ma problemów w

wyznaczaniu adwokatów do spraw z urzędu. Nawet w sprawach z prawa pracy, które są bardzo skomplikowane merytorycznie, a jednocześnie najslabiej opłacane, nadal adwokaci są chętni świadczyć pomoc z urzędu. Trzeba mierzyć się z takim zagrożeniem, że większość nie weźmie udziału w strajku, nawet jeśli popiera ideę. Odnośnie przeprowadzania ankiet czy referendum – traktuje to jako swego rodzaju papierek lakmusowy, próbę weryfikacji postaw w środowisku. Media społecznościowe są oparte o maksymalizację emocji i nie są wykładnikiem postaw i potrzeb w środowisku. Ale jeżeli takie się pojawiają, to warto jest poznać, ile osób weźmie udział w akcji protestacyjnej. Problem wysokości stawek jest kwestią zasadniczą dla środowiska i NRA będzie oceniania przez pryzmat przedstawienia propozycji, jak wyjść z tego problemu. Każda akcja, każda uchwała, rekomendacja czy każda pomoc, jaką możemy zaoferować środowisku jest cenna, bo pokazuje, że taki problem jest i przesuwają go wyżej. Protesty innych zawodów zaufania publicznego może nie były dobrze odbierane w opinii publicznej, ale windowały problem i szerzej go ukazywały. Uważa, że należy wzbudzać zainteresowanie kwestią stawek i być wiarygodnym partnerem do rozmów z MS. Uważa, że najlepszym rozwiązaniem jest stawka godzinowa. Odniósł się do wysokości stawek godzinowych dla biegłych sądowych.

Adw. Jarosław Szczepaniak wskazał, że z dużym sceptycyzmem podchodzi do kwestii różnego rodzaju protestów. Należy zadać sobie pytanie, co można osiągnąć dzięki protestowi, a co stracić. Jeżeli nie ma rozeznania, ilu adwokatów będzie brało udział w proteście, to może się okazać, że na protest przyjdzie garstka adwokatów i efekt wizerunkowy może być opłakany. Nie należy wierzyć w to, że społeczeństwo poprze dzisiaj adwokatów, musiałoby się coś takiego stać, żeby ludzie poczul, że adwokaci są potrzebni. Dzisiaj adwokat w powszechnej opinii jest osobą zamożną i może być źle odebrana inicjatywa protestów dot. wynagrodzenia. Nie jest zwolennikiem organizowania protestów czy strajków, bo mogą przynieść odwrotny skutek.

Adw. Anisa Gnacikowska przypominała, że taka sama dyskusja odbywała się w NRA w kadencji 2013-2016. Wtedy Izba warszawska szykowała się do protestu. W czasie dyskusji jedyną osobą optującą za protestem był dziekan Paweł Rybiński, natomiast pozostałe osoby na sali były przeciwnie. Powtórzyła swoje stanowisko z tamtej dyskusji – jesteśmy uczeni już na aplikacji, aby odważnie bronić praw swoich klientów, ale dalej nie bronimy naszych własnych interesów i nadal boimy się zaszłości i że nasze protesty zostaną odczytane inaczej. Za uczciwą pracę należy się uczciwe wynagrodzenie i mamy prawo się tego domagać. Jest za protestem albo strajkiem. Uważa, że jeżeli adwokaci nie wyjdą na ulicę i nie wykupią billboardów, to nie zwrócą uwagi na ten problem ani mediów, ani opinii publicznej. Protest jest w stanie skupić uwagę opinii publicznej. Adwokaci nie powinni się bać tego, że część z nich ma drogie samochody, torebki czy mieszkanie, bo jest to okupione ciężką pracą, czego obywatele często sobie nie wyobrażają. Żadna inna akcja niż protest nie skupi uwagi na problemie. Zwróciła uwagę, że stawki z wyboru też nie odzwierciedlają wynagrodzeń i nad tym też NRA powinna się pochylić. Uważa, że Adwokatura powinna odważnie bronić swoich praw i uczciwego wynagrodzenia za pracę.

Adw. Marta Imiołczyk-Porębska poinformowała, że Izba Adwokacka w Katowicach przeprowadziła ankietę wśród członków Izby, czy będą chcieli pełnić funkcję pełnomocników lub kuratorów z urzędu. Są sądy, w których nie są obsadzone wszystkie funkcje kuratorów i te sądy zwróciły się w tej sprawie do dziekana. Adwokaci w trzech miastach powiedzieli, że nie będą świadczyć pomocy prawnej i nie będą kuratorami. Rada nie ma kogo wyznaczyć jako kuratorów w tych sądach. W Katowicach, które mają prawie 700 adwokatów czynnie wykonujących zawód, na kandydatów na kuratorów w sprawach cywilnych zgłosiło się 18 osób. W ORA w Katowicach mają świadomość tego, że strajk globalny w tej Radzie się nie uda. Są adwokaci, którzy będą brali sprawy z urzędu, bo uważają, że Adwokatura to misja, ale są też

adwokaci, którzy powiedzieli, że nie będą pracować za wynagrodzenie poniżej godności. Wskazała przykłady sytuacji, w których sąd zasądził niskie stawki dla adwokatów i w tych sprawach adwokacki wnieśli zażalenia. Uważa, że w obecnym otoczeniu politycznym adresatami rozmów są prezesi sądów i przewodniczący wydziałów.

Adw. Paweł Gieras wskazał, że od wielu lat trwa dyskusja nad stawkami adwokackimi. Adwokatura używa argumentów merytorycznych i logicznych, zakładając, że z drugą stroną będzie prowadzić taką samą merytoryczną rozmowę. Ale obecnie mamy do czynienia z ludźmi, którzy nie posługują się tymi kategoriami i nie dadzą się przekonać – co nie oznacza, że nie należy dyskutować i zajmować stanowiska. Środowisko oczekuje działań i propozycji. NRA powinna mieć przygotowany merytoryczny, dobrze przemyślany projekt rozwiązania problemu. Wątpi, czy zostanie on uwzględniony, ale to nie znaczy, że NRA nie powinna przygotować swojego rozwiązania i pokazać, że Adwokatura nie tylko krytykuje, ale i coś proponuje. Uważa, że warto byłoby podeprzeć się obiektywną opinią uzyskaną od niezależnej instytucji, która w sposób jednoznaczny wskazywałaby, że minimalne stawki godzinowe również należałoby odnieść do zleceń w ramach świadczonej pomocy prawnej. Mogłoby to pomóc w stworzeniu instrumentu pomocy dla adwokatów przy tworzeniu wzorca wyliczania stawek przez sądy. Być może warto wskazać argument, że stawka godzinowa w sprawach NPP jest wyższa niż stawka godzinowa przy prowadzeniu spraw przed sądem. Jest to pewna dysproporcja świadczonych usług. Dzisiaj byłby skłonny opowiedzieć się za protestem. Uważa, że jakąś formę protestu NRA powinna zaakceptować, wskazując, że są możliwe różne formy wyrażenia protestu. Nie przekreśla z góry samej zasady protestu, ale trzeba się zastanowić, w jaki sposób ten protest mógłby być przeprowadzony. Godnym uwagi jest także pomysł procesu przeciwko Ministrowi.

Adw. Jerzy Świteński poparł pomysł ewaluacji pracy adwokata przy różnych kategoriach spraw. Zwrócił uwagę, że brak jest podstaw do wyceniania pracy adwokata wyłącznie w sprawach z urzędu. Punktem wyjścia jest w ogóle wysokość stawek adwokackich, ponieważ wynagrodzenia za pracę pełnomocnika z urzędu są tylko pochodną stawek przyjętych w ogóle jako taksa adwokacka. Brak jest podstaw do różnicowania wynagrodzenia za pracę w charakterze pełnomocnika czy obrońcy z urzędu i pełnomocnika czy obrońcy z wyboru – to jest punkt wyjścia. Wskazał na orzeczenie Sądu Najwyższego i stanowisko Trybunału Konstytucyjnego w tej kwestii; zdarzają się też orzeczenia sądów niższej instancji, że brak jest podstaw do różnicowania wynagrodzenia. Dodał, że w Izbie wałbrzyskiej na dwa okręgi sądowe jest jeden sąd, który prawie bez wyjątku w sprawach z urzędu stosuje taryfę dla spraw z wyboru. Może warto nawiązać bliższą współpracę w tym zakresie z Iustitią, Themis i innymi organizacjami sędziowskimi. Uważa, że warto pokazać, że państwo za tę samą pracę adwokata płaci mniej niż obywatel. Co do form protestu uważa, że próba bojkotowania przez samorząd, niewyznaczanie pełnomocników i nieprzesyłanie list do sądów do niczego nie prowadzi i nie rozwiązuje problemu. Ewentualnie widziałby jednodniowe zorganizowane wstrzymanie się w świadczeniu pomocy z urzędu przez obrońców czy pełnomocników. Odniósł się także do praktyki wyznaczania kuratorów w Izbie. Powtórzył, że punktem wyjścia powinno być zdecydowane stanowisko, że brak jest podstaw do różnicowania spraw prowadzonych z urzędu i prowadzonych z wyboru.

Adw. Stanisław Kłys zwrócił uwagę na stawki *success fee*. Odniósł się do środków rozdzielanych w ramach funduszu sprawiedliwości. Uważa, że nie należy organizować protestu czy strajku. Odniósł się do wypowiedzi adw. Pawła Gierasa, zwracając także uwagę na drugą stronę rozmów. Uważa, że należy pokazać niskie stawki jako przykład nadużywania pracy adwokata, co stoi to w konflikcie z prawem pracy.

Adw. Ryszard Kalisz wyraził pogląd, że ta dyskusja trwa od 30 lat, a problem nie został zidentyfikowany, bo mowa jest o wynagrodzeniu adwokatów i o tym, w jaki sposób je uzyskać. Należy spojrzeć na ludzi, którzy potrzebują pomocy i zastanowić się, w jaki sposób ich uruchomić. Uważa, że omawiane propozycje nie przyniosą rezultatów. Istotą rzeczy są ludzie, którzy potrzebują obrony swoich praw, których adwokat ma bronić i reprezentować. Praca powinna pójść w kierunku, w jaki sposób ludzie mogą wyartykułować obronę swoich praw. Wskazał, że rozwiązaniem może być przeprowadzenie badania focusowego w tym celu. Nie przekonujmy samych siebie, ale przekonajmy tych, co potrzebują bezpłatnej pomocy prawnej, że pomoc będzie lepsza, jeśli państwo będzie lepiej płaciło tym, którzy tej pomocy udzielają.

Adw. Przemysław Rosati zaproponował, aby dyskusja w tym punkcie była kontynuowana w drugim dniu posiedzenia.

Naczelna Rada Adwokacka zaakceptowała tę propozycję.

Pkt 9

Adw. Dorota Kulińska poinformowała, że po konsultacjach, wymianie stanowisk i postulatach ILiPP dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej, które były pozytywnie ocenione przez MS, ostatecznie Radzie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej został przedstawiony projekt ustawy, w której żaden postulat Instytutu nie został uwzględniony. Poinformowała, że organizacje pozarządowe złożyły wniosek, aby obsługę administracyjną NPP przekazać wyłącznie organizacjom pozarządowym, co jest niepokojące, bo spowodowałoby to to, że adwokaci mogliby pracować tylko jako podwykonawcy w organizacjach pozarządowych. Na razie ta sprawa nie znalazła przełożenia w propozycjach zmian w ustawie. Uważa, że drugim krokiem może być też odebranie adwokatom możliwości bezpośredniego aranżowania i uczestniczenia w tej współpracy, co będzie oczywistą szkodą dla wszystkich adwokatów, którzy się tym zajmują. Najbardziej niepokojąca dla samorządu adwokackiego jest propozycja przekazania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej wyłącznie organizacjom pozarządowym. W projekcie zapisano także zniesienie składania oświadczeń, na podstawie których obywatel korzysta z nieodpłatnej pomocy prawnej w punktach NPP. Jest też propozycja automatycznej waloryzacji wynagrodzeń za dyżury w systemie poradnictwa prawnego – coś, czego nie proponuje się adwokatom w sprawach z urzędu. Także to działanie odbiera jako wyraźny sygnał, że jest budowana ustawa pod kątem tego, aby przejąć system poradnictwa prawnego z rąk adwokatów i radców prawnych. Proponowane jest także rozwiązanie, które zakłada że beneficjentowi po porady należy dać pisemną opinię w punkcie NPP. W związku z wieloma zastrzeżeniami, zgłaszanymi nie tylko przez przedstawicieli Adwokatury, posiedzenie Rady przerwano i odroczone do 7 października br., zobowiązując m.in. NRA do złożenia do 22 września br. pisemnych uwag odnośnie przedstawionego na posiedzeniu projektu ustawy. Poinformowała, że projekt przewiduje również karę pieniężną za spóźnienie się prawnika na dyżur. Często te punkty są bardzo słabo wyposażone – bywa, że adwokaci muszą korzystać ze swoich komputerów i mają problemy z dostępem do Internetu.

Adw. Przemysław Rosati przypomniał, że Instytut Legislacji zwrócił się do dziekanów o wyznaczenie koordynatorów NPP. Poinformował także, że Fundacja Adwokatury została zarejestrowana i będzie mogła startować w konkursach o prowadzenie nieodpłatnych punktów pomocy prawnej, co dodatkowo zabezpieczy udział adwokatów w dyżurach w tych punktach. Ewentualnie zostanie założone stowarzyszenie, aby nie zostawić adwokatów poza tym

systemem. Poinformował, że przedstawiciele Adwokatury będą się starali pokazać pani Zofii Romaszewskiej szerszy problem świadczenia pomocy z urzędu.

Pkt 10

Adw. Przemysław Rosati zwrócił się do dziekanów z apelem o wdrażanie w Izbach systemu eSOA, który sukcesywnie zyskuje nowe, przydatne funkcjonalności. Został już wyposażony w moduł API, moduł do generowania stron internetowych i moduł szkoleniowy. Poinformował, że zautomatyzowany jest cały proces szkoleniowy, począwszy od zapisu a skończywszy na wygenerowaniu zaświadczenia i możliwości przypisania punktów szkoleniowych. Z przykrością stwierdził, że Adwokatura nie korzysta z eSOA. Przypomniął, że zainwestowano w to wspólne pieniądze pochodzące ze składek. Przypomniął, że w Izbach zostali ustanowieni koordynatorzy eSOA i zachęcił dziekanów do tego, aby egzekwowali korzystanie w Izbach z funkcjonalności i tzw. Panelu adwokata. System eSOA ułatwi funkcjonowanie ORA w aspekcie czysto administracyjnym. Zaprezentował także projekt „Cyfrowej Kancelarii” przygotowywany w kooperacji z wydawnictwem Wolters Kluwer na bazie platformy Legal Desk. To cyfrowe narzędzie ułatwiające i usprawniające codzienną pracę adwokatów. Poinformował, że oferty, oprócz Wolters Kluwer, złożyli także C.H. Beck i Wydawnictwo Prawnicze NOTA. Poinformował, że NRA będzie musiała zastanowić się nad sposobem finansowaniem tego rozwiązania. Następnie przedstawił możliwe funkcjonalności i ceny poszczególnych pakietów. Uważa, że zaproponowane ceny są korzystne i niższe od cen rynkowych tego typu rozwiązań. Omówił także dostępne funkcjonalności. Wskazał, że „Cyfrową Kancelarię” można zintegrować z Portalem Sądów Powszechnych, będzie także możliwość integracji z innymi systemami, m.in. z KRS. Poinformował, że na obecnym etapie rozmowy prowadzone z Wolters Kluwer dotyczą kwestii związanych z prawami autorskimi. Poinformował, że szczegółowa oferta i projekt umowy, w tym warunki finansowania, zostaną przedstawione NRA na jednym z kolejnych posiedzeń. Rozstrzygnięcia będzie wymagało, w jakim zakresie w opłatach będą partycypować adwokaci, a w jakim zakresie samorząd. Dodał, że prowadzi również rozmowy, aby aplikanci mieli bezpłatny dostęp do tego systemu.

Adw. Mikołaj Pietrzak zapytał, czy przedstawione informacje oznaczają, że każda Izba miałaby dopłacać 15 zł od użytkownika. Jest tym zaniepokojony, bo parę miesięcy temu podejmowaliśmy decyzję o podwyższeniu składki administracyjnej i ta podwyżka była uzasadniona zdobyciem finansów właśnie na cyfryzację, a teraz miałoby się to wiązać z dodatkowym nakładem. To nie jest obojętna kwota, do której łatwo przekonać członków Izby czy Rady.

Adw. Przemysław Rosati odpowiedział, że ta decyzja stoi dopiero przed NRA i nie zostały podjęte żadne wiążące ustalenia. Wyjaśnił, że podwyżka w budżecie dotyczyła informatyzacji Adwokatury, czyli budowania eSOA i te pieniądze są konsekwentnie inwestowane na ten cel, zgodnie z decyzją NRA. Prezentowane dzisiaj rozwiązanie cyfrowe to kolejny etap informatyzacji adwokatury, czyli dostarczenie za relatywnie niskie pieniądze narzędzi cyfrowych do obsługi kancelarii adwokackich.

Adw. Mikołaj Pietrzak zapytał, czy to będzie obciążało finansowo tylko tych adwokatów, którzy będą zainteresowani skorzystaniem z narzędzia.

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że modeli partycypowania jest wiele. Dodał, że 15 zł w skali całej Adwokatury jest znaczącą kwotą, ale jest to cena znacznie niższa od ceny katalogowej tego typu rozwiązań. Roboczo i modelowo należy zakładać istnienie kilku modeli finansowania – środki wyłącza NRA, przy czym jest to dodatkowe obciążenie dla budżetu, albo

NRA partycypuje z Izbą i z adwokatem, albo wykląda środki wyłącznie adwokat, który decyduje się na skorzystanie z takich narzędzi, albo Izba partycypuje z adwokatem. Poinformował, że rozmowy z Wolters Kluwer dotyczą także tego, że w przypadku osiągnięcia określonego wolumenu użytkowników tzw. stała kwota utrzymania narzędzi będzie obniżona. Dodał, że ten projekt składa się z dwóch opłat – tzw. opłaty stałej, która będzie wykładana przez samorząd i będzie obejmowała rozwój i utrzymanie narzędzi oraz z opłaty zmiennej, która będzie zależna od liczby użytkowników i w tym zakresie powinien mieć zastosowanie wskazany powyżej model finansowania.

Adw. Mikołaj Pietrzak poinformował, że jest to sprawa istotna i wrażliwa z punktu widzenia Izby Adwokackiej w Warszawie i spodziewa się w Izbie dyskusji na ten temat w kontekście podwyżki. Poprosił o doprecyzowanie, z jakimi obciążeniami finansowymi należy się liczyć, jaka jest formuła dzielenia tej kwoty.

Adw. Przemysław Rosati odpowiedział, że to dzisiaj nie jest to wiadome, ponieważ nadal trwają rozmowy z Wolters Kluwer, a w grę wchodzi wskazane powyżej modele finansowania.

Adw. Jerzy Świteński zapytał, czy użytkownikiem ma być każda kancelaria, czy każdy adwokat.

Adw. Przemysław Rosati wyjaśnił, że użytkownikiem jest tu każdy adwokat.

Pkt 13

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że Członkom NRA został doręczony projekt uchwały w przedmiocie zmiany uchwały nr 50/2018 NRA z 24 listopada 2018 r. *Regulamin działania rzeczników dyscyplinarnych i zastępców rzeczników dyscyplinarnych oraz trybu i sposobu ich wyboru*. Proponowane zmiany dotyczą tego, aby Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury mógł uchylić postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego, także w stosunku do osoby, która występowała w charakterze obwinionego, jeżeli stwierdzi, że umorzenie postępowania było niezasadne. To rozwiązanie nie dotyczy wypadków, w których sąd dyscyplinarny utrzymał w mocy postanowienie o umorzeniu. Poinformował, że jest to rozwiązanie wzorowane na przepisach art. 328 kpk.

Adw. Jan Kwietnicki zgłosił zastrzeżenia proceduralne do treści projektu uchwały. Sytuacja rzecznika Izby jest inna niż sytuacja prokuratora, który jest w hierarchicznym podporządkowaniu, powołany przez prokuratora krajowego. Rzecznik dyscyplinarny wybierany jest przez Zgromadzenie Izby, jest organem samodzielnym i niezależnym, od jego decyzji przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego, następnie zażalenie do WSD, a następnie nawet kasacja. Droga proceduralna do podważenia wadliwej decyzji jest uregulowana w Prawie o adwokaturze i dlatego ingerencja administracyjna RDA wydaje się sprzeczna z założeniami i przepisami ustawy.

Adw. Przemysław Rosati zapytał, w jakim zakresie ta propozycja miałaby być sprzeczna.

Adw. Jan Kwietnicki odpowiedział, że rzecznik dyscyplinarny wybrany przez Zgromadzenie Izby podejmuje decyzję, która jest zaskarżalna w normalnym trybie procesowym i zastępowanie tego trybu procesowego decyzją administracyjną rzecznika krajowego uważa za sprzeczne z ustawą Poa.

Adw. Mikołaj Pietrzak podzielił uwagi przedmówcy. Zbliżyliśmy się do niebezpiecznego przechylenia równowagi pomiędzy kompetencjami organów krajowych i organów izbowych. To strony postępowania mają prawo zaskarżyć postanowienie do sądu dyscyplinarnego, który jest właściwy do kontroli działań i rozstrzygnięć rzecznika dyscyplinarnego. Nie jest przekonany co

do słuszności proponowanego rozwiązania. Może to być postrzegane jako próba kontroli ze szczebla krajowego nad działalnością autonomicznych rzeczników izbowych.

Adw. Bartosz Tiutiunik odniósł się do głosów przedmówców i wskazał, że należy to rozpatrywać w szerszej perspektywie filozofii organizacji sądownictwa dyscyplinarnego Adwokatury. To rozwiązanie przeniesione z kodeksu postępowania karnego jest swoistym wentylem bezpieczeństwa. Daje pionowi dyscyplinarnemu możliwość ingerencji poprzez RDA w sytuacjach naprawdę wyjątkowych.

Adw. Mikołaj Pietrzak zapytał, czy Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury nie powinien być wyposażony w prawo do zaskarżenia bezpośrednio tego rodzaju rozstrzygnięcia, ale do sądu dyscyplinarnego, aby to sąd dyscyplinarny podejmował tę decyzję, nie zaś Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury.

Adw. Przemysław Rosati odpowiedział, że taka sytuacja mogłaby wykreować trzecią stronę postępowania. Przepis dotyczący zakresu działania rzecznika dyscyplinarnego Izby i zakresu działania Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury jest skonstruowany tak samo. Rzecznik działa na podstawie ustawy i regulaminu wydanego na jej podstawie. Wykreowanie kompetencji do racjonalnego rozwiązania pozwalającego na korygowanie w bardzo wyjątkowym przypadku rozstrzygnięcia, w którym Adwokatura może się liczyć, że będzie zaskarżone do SN w związku z uchwałą nieistniejącej Izby Dyscyplinarnej w trybie „superkasacji” i wykreowanie tej kompetencji dla Ministra. Racjonalniejszym rozwiązaniem jest posiadanie tej kompetencji przez samorząd. Uważa, że samorząd może wykreować taką kompetencję RDA, bo w ramach autonomii działania samorządu i szanując autonomię Izb i ich organów, nie może być takiej sytuacji, w której nie ma owego wentyla bezpieczeństwa. Należy popatrzeć na to w kontekście interesu Adwokatury. Są takie momenty, że pewne procesy, które się toczą, muszą być przecięte kasatoryjnie i dlatego ten instrument został zaproponowany przez Prezydium NRA.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański po wysłuchaniu argumentów dziekanów nabrał wątpliwości. Zgadza się z potrzebą, ale ona wynika, jak argumentują Prezes NRA i Wiceprezes NRA, jedynie z przesłanek pragmatycznych. Dziekan Mikołaj Pietrzak, z którym się zgadza, mówi o pewnym modelu, że Adwokatura, przydając określoną kompetencję organowi Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury, w pewnym sensie łamie pewien model.

Adw. Jacek Ziobrowski wyraził wątpliwość, że taki model jest tworzeniem trzeciej instancji.

Adw. Przemysław Rosati wskazał, że to rozwiązanie nie dotyczy przypadków, w których sąd dyscyplinarny utrzymał w mocy postanowienie o umorzeniu. To dotyczy sytuacji, kiedy sprawa nie wyszła z pionu rzecznika dyscyplinarnego.

Adw. Michał Bukowiński rozumiejąc intencje i dzieląc stanowisko, że istnieje w praktyce problem istnienia niezasadnych orzeczeń, podzielił jednak uwagi dziekana Jana Kwietnickiego i dziekana Mikołaja Pietrzaka, że ta propozycja narusza pewien przyjęty model. Uważa, że to rozwiązanie znacząco osłabi pozycję sądu dyscyplinarnego, jako że powstanie konkurencyjny model zakwestionowania niezasadnego orzeczenia.

Adw. Ewa Krasowska wskazała, że ta propozycja powstała na kanwie ostatnich wydarzeń, jakie miały miejsce. Jeżeli jest pokrzywdzony, to jest możliwość zaskarżenia tej decyzji do sądu. Są postępowania, które są toczzone z urzędu, które nie mają pokrzywdzonego, a które rzecznik umarza, rażąco naruszając wszystkie możliwe kanony. RDA, otrzymując takie postanowienie, musi je włożyć *ad acta*, a MS wywodzi odwołanie. Zaproponowała, aby zastanowić się nad sprawą w tym kontekście.

Adw. Anisa Gnacikowska przywołała dyskusję o konsekwencjach regulacji, która wydzieliła rzecznika z ORA i zgłosiła postulat, aby Prezydium NRA we współpracy z Instytutem Legislacji i Prac Parlamentarnych zastanowiło się, czy nie należy uzupełnić Prawa o adwokaturze o instrumenty, które dawałyby kontrolę nad rzecznikiem dyscyplinarnym odpowiednio Izbie i NRA, bo dzisiaj jedyną formą kontroli jest Zgromadzenie Izby albo Krajowy Zjazd Adwokatury. Adwokatura, wybierając rzeczników i dając im niezależność, nie może sobie pozwolić na absolutny brak kontroli nad ich działaniem. Podziela wątpliwości dziekana Mikołaja Pietrzaka, czy na poziomie regulaminu można wprowadzać takie rozwiązania. Należy się zastanowić, czy nie wrócić do modelu, w którym rzecznik jest członkiem ORA czy Członkiem Prezydium NRA albo czy nie wprowadzić instytucji do Prawa o adwokaturze, które dają jakąkolwiek kontrolę nad tym, co robi rzecznik. Złożyła także wniosek formalny o przerwę w obradach do jutra.

Adw. Przemysław Rosati odpowiedział, że głos zabierze jeszcze dziekan Jerzy Świteński i dyskusja będzie kontynuowana jutro.

Adw. Jerzy Świteński uważa, że to rozwiązanie tworzy równoległą instancję, a to poprzez zapis, który mówi, że dotyczy prawomocnych ale i nieprawomocnych decyzji rzecznika. Uważa, że nie może być takiej sytuacji, że istnieje alternatywny sposób kwestionowania. Jeżeli takie uprawnienie miałyby funkcjonować, to powinno dotyczyć orzeczeń wyłącznie prawomocnych, aby uniknąć dwutorowości postępowania.

Adw. Przemysław Rosati podsumował dyskusję i poinformował, że przeredaguje ten projekt na bazie argumentów adw. Jarosława Zdzisława Szymańskiego, adw. Mikołaja Pietrzaka i adw. Jerzego Świteńskiego, a dyskusja będzie kontynuowana.

Naczelna Rada Adwokacka zaaprobowała powyższą propozycję.

Pkt 20

Adw. Andrzej Zwara omówił projekt uchwały w sprawie szczegółowych wymogów wynikających z ustawy z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (ustawa AML) w zakresie dotyczącym świadczenia pomocy prawnej oraz wyników konsultacji przeprowadzonych w środowisku adwokackim.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że jest to wykonaniem uchwały Krajowego Zjazdu Adwokatury. Prof. Michał Królikowski, na zlecenie Prezydium NRA, przygotowuje publikację łącznie z materiałem, który będzie stanowił podstawę do posiadania dokumentacji stanowiącej element wykonawczy przedmiotowej uchwały.

Adw. Andrzej Zwara dodał, że publikacja będzie podręcznikiem zawierającym wzorcowe instrukcje i regulaminy.

Adw. Bartosz Przeciechowski zapytał, na ile zmienił się poprzedni tekst i jaki był zakres wprowadzonych zmian.

Adw. Andrzej Zwara odpowiedział, że doprecyzowano kwestie dwuletniego audytu, który jest wymagany ustawą; doprecyzowano też kwestie związane z depozytem.

Adw. Przemysław Rosati zapytał, czy są uwagi do projektu. Wobec braku uwag zarządził głosowanie nad uchwałą.

Głosowanie:

Za – 34

Przeciw – 0

Wstrzymało się – 0

Naczelna Rada Adwokacka podjęła uchwałę w sprawie szczegółowych wymogów wynikających z ustawy z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (ustawa AML) w zakresie dotyczącym świadczenia pomocy prawnej oraz wyników konsultacji przeprowadzonych w środowisku adwokackim (uchwała nr 64/2022 -w załączeniu).

Adw. Przemysław Rosati zarządził przerwę w obradach do kolejnego dnia, tj. 10 września 2022 roku do godz. 9:00.

**Posiedzenie plenarne
Naczelnej Rady Adwokackiej
10 września 2022 roku**

Adw. Przemysław Rosati wznowił obrady po przerwie.

Pkt 13 - c.d

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że zgodnie z wczorajszymi ustaleniami, będzie kontynuowana dyskusja w sprawie zmiany uchwały nr 50/2018 NRA z 24 listopada 2018 roku. Poprosił, aby przed podjęciem uchwały zastanowić się, czy uprawnienie Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury może odnosić się do tylko do prawomocnego czy każdego postanowienia o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego. Przypomniał, że ten instrument jest wentylem bezpieczeństwa i projektowana zmiana powstała na kanwie jednej ze spraw, która aktualnie dotyczy Adwokatury. Należy się zastanowić, czy nie należy wzmocnić roli RDA w ekstraordynaryjnych sytuacjach.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański uważa, że nie ma sensu wprowadzanie instytucji uprawnienia rzecznika do postanowień nieprawomocnych. Jeżeli postanowienie jest nieprawomocne, to można się liczyć z tym, że strony to zaskarżą, a jeżeli nie zaskarżą i postanowienie się uprawomocni, to wtedy rzecznik reaguje. Zrozumiał, że we wczorajszej dyskusji został osiągnięty pewien balans między dwoma optykami, tj. tym, że jest potrzebny instrument do nadzwyczajnych sytuacji z jednej strony, a z drugiej strony argumentem ideowym i systemowym, że nie można nadmiernie ograniczać autonomii organów izby.

Adw. Przemysław Rosati zgodził się z opinią przedmówcy. Dodał, że w tej propozycji chodzi także o to, aby Rzecznik Dyscyplinarny Adwokatury miał instrument pozwalający na ingerencję w stosunku do postanowień nieprawomocnych w takich sytuacjach procesowych, w których doszło do rażącej obrazy prawa i należy to postanowienie uchylić. Opowiedział się za takim rozwiązaniem.

Adw. Mikołaj Pietrzak poinformował, że jest przeciwny temu rozwiązaniu. Wzmocnienie kompetencji RDA jest *in abstracto* i odbywa się kosztem autonomicznie wybranych organów Izby, a konkretnie izbowego rzecznika dyscyplinarnego. Uważa, że właściwym środkiem do osiągnięcia tego celu jest wyposażenie Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury w możliwość wystąpienia do izbowego sądu dyscyplinarnego o wzruszenie takiego niesłusznego umorzenia przez izbowego rzecznika dyscyplinarnego. Nadal jest przeciwnikiem ograniczenia autonomii organów izbowych w sposób zaproponowany przez Prezydium NRA, mimo iż rozumie cel zmiany.

Adw. Przemysław Rosati odpowiedział, że do rozstrzygnięcia pozostaje kwestia prawomocności lub nieprawomocności. Rozmawiano wczoraj na posiedzeniu, że Adwokatura

nie można wykreować kompetencji po stronie trzeciego podmiotu, bo to spowodowałoby taką konfigurację procesową, w której RDA skarżyłby postanowienie rzecznika Izby, ale nie jest stroną postępowania i nie można regulacją wewnętrzną zmienić zasad w postępowaniu dyscyplinarnym. To, o czym dzisiaj dyskutujemy, to rozwiązanie które stanowi ekstraordynaryjny wentyl bezpieczeństwa przypisany RDA, który w ramach ustawy Prawo o adwokaturze nie ma żadnych narzędzi, które mogą wspierać lub korygować merytoryczne decyzje w sprawach, w których nie ma pokrzywdzonego i w sprawach, w których nie orzekł o tym sąd dyscyplinarny, a jest oczywiste i rażące naruszenie prawa.

Adw. Mikołaj Pietrzak odniósł wrażenie, że wahamy się stworzyć uprawnienie po stronie RDA, podmiotu niebędącego stroną, by wniósł skargę, ale nie wahamy się uczynić z niego w istocie „nadinstancji” sądowniczej o charakterze kasatoryjnym. Uważa, że należy tworzyć systemy ustrojowe, które będą działały także wtedy, kiedy ktoś inny będzie rządził. Uważa, że należy stworzyć zrównoważony system ustrojowy i jest to wykroczenie poza konstrukcję zbudowaną na autonomii Izby.

Adw. Przemysław Rosati *ad vocem* wskazał, że o autonomii mowa jest zawsze w kontekście całego samorządu. Przypomniął, że w postępowaniach dyscyplinarnych do momentu, kiedy nie ma wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przed sądem, to Adwokatura w ramach przepisu, który reguluje zakres i kompetencje RDA i rzecznika dyscyplinarnego Izby Adwokackiej, może właśnie w regulaminie określić sposób działania tych organów. W związku z tym nie kreujemy „supernadzoru”, tylko do momentu, do którego postępowanie nie trafia do sądu, w ramach tak zakreślonych wąskich norm kompetencyjnych, możemy uregulować sposób postępowania rzeczników dyscyplinarnych, co właśnie ma miejsce w regulaminie. Inaczej wygląda sytuacja, i tu się zgadza z adw. Mikołajem Pietrzakiem, gdyby mowa była o postępowaniu, które już trafiło do sądu i próbowalibyśmy wykreować specjalną kompetencję, ale dla Prezesa Wyższego Sądu Dyscyplinarnego. To rzeczywiście zmienia optykę i wtedy adw. Mikołaj Pietrzak miałby rację. W przypadku radców prawnych jest podobna regulacja, ale to Adwokatura w ramach *Regulaminu działania rzeczników dyscyplinarnych* ma bardzo mocno doregulowane zakresy działania rzecznika izbowego i RDA. Dodał, że należy mieć na uwadze, że w istocie to RDA odpowiada za sprawność działania pionu dyscyplinarnego Adwokatury, nie mając żadnych instrumentów do korygowania decyzji, które tego wymagają.

Adw. Jakub Wende zgodził się z głosem adw. Mikołaja Pietrzaka w kontekście braku spojrzenia całościowego i po części historycznego na to, co się dzieje w naszym państwie. Jeżeli tworzymy prawo, które daje nadzwyczajne uprawnienie RDA, mając dziś zaufanie do RDA i do władz Adwokatury. Nikt nie potrafi jednak odpowiedzieć na pytanie, jak będzie za 15 lat, kto wtedy będzie rzecznikiem i prezesem. Wskazał, że przy ostatnich wyborach na dziekana Izby Adwokackiej w Warszawie mieliśmy przedsmak takiego zagrożenia, kto może mieć wpływ na funkcjonowanie samorządu. Uważa, że tworzenie przepisu, który daje całkowicie nadzwyczajne uprawnienie RDA na dzisiaj się obroni, ale w przyszłości może mieć groźne skutki. Uważa, że adw. Mikołaj Pietrzak proponuje rozsądne rozwiązanie, tj. nie RDA uchyla postanowienie, tylko występuje do sądu izbowego o uchylenie takiego postanowienia i wtedy jest zachowana dwuinstancyjność i niezależność organu, który będzie podejmował decyzję.

Adw. Bartosz Tiutiunik *ad vocem* przypomniał posiedzenie NRA, na którym dyskutowano o projekcie Ministra Sprawiedliwości dotyczącym ustawy o notariacie. Jeżeli zapada decyzja polityczna, to ona jest realizowana i trudno jest wpłynąć na jej zmianę, nawet pomimo merytorycznych argumentów. Proponowane rozwiązanie jest wyjątkowe i dotyczy to tylko tych spraw, gdzie układ procesowy jest taki, że z uwagi na charakter ewentualnego przewinienia dyscyplinarnego nie ma pokrzywdzonego. W skrajnym przypadku będzie chodzić o

przestępstwa, gdzie nie ma pokrzywdzonego w sensie procesowym, a adwokat takiego przestępstwa się dopuścił. To sytuacje, w których rzecznik izbowy, umarzając postępowanie, w sposób rażąco narusza prawo. Czy chcemy, aby RDA wybierany przez Krajowy Zjazd Adwokatury miał instrument do uchylenia tylko takiego postanowienia, co spowoduje, że postępowanie wróci do rzecznika? Czy też chcemy prowokować sytuację, kiedy to MS będzie ostateczną instancją? Ewentualne odrzucenie tego projektu będzie wyrazem tego, że bronimy wartości dla nas cennych, jak autonomia i poszanowanie uprawnień rzeczników, ale możemy przegrać coś więcej w dłuższej perspektywie. W przeszłości koledzy i koleżanki także bronili tych wartości, ale efekt był taki, że nawet jak mieliśmy rację w naszym gronie, to politycy rozwiązywali problemy za nas – kwestia dostępności do zawodu, aplikacji adwokackiej i teraz na horyzoncie zostało powstępowanie dyscyplinarne. Można bronić pryncypiów, ale można w sposób racjonalny pokazywać, że mamy instrumenty, które w sposób pozwalają w należyty sposób sprawować sądownictwo dyscyplinarne czy prowadzić postępowanie dyscyplinarne. Nawet jeśli zdarzają się błędy, to mamy pewne ekstraordynaryjne instrumenty, które pozwalają te błędy korygować.

Adw. Ewa Krasowska wskazała, że jest jej niezręcznie zabierać głos w tej sprawie, bo to dotyczy kompetencji RDA. Działamy dla dobra całej Adwokatury – dla środowiska, dla wizerunku. Poinformowała, że otrzymuje wiele monitów o postępowania dyscyplinarne prowadzone w Izbach, ale jako RDA nie ma instrumentów do ich nadzorowania. Należy pamiętać, że po uchyleniu postanowienia obwiniony będzie miał wszystkie instrumenty do ponownej swojej obrony. Takie rozwiązanie ma jedynie stworzyć warunki do ponownej weryfikacji. Poprosiła o rozważanie tej propozycji.

Adw. Bartosz Przeciechowski poddał pod wątpliwość, czy to jest poprawne rozwiązanie w świetle aktualnych kompetencji ustawowych RDA i MS. Przepisy ustawy Prawo o adwokaturze jasno określają, kto jest oskarżycielem i przed jakim sądem, określają, że umorzenie jest kompetencją rzecznika izbowego i określają, że od orzeczenia strony oraz MS mogą wnieść odwołanie. Ma wątpliwość, czy nie jest to pochopna propozycja. Co do zasady nie odrzuca jej, ale osobiście potrzebuje czasu do namysłu.

Adw. Jakub Wende *ad vocem* wskazał, że rozumie sytuację, że rzecznik izbowy w sposób skandaliczny umorzył postępowanie, rozumie że organy samorządowe zareagowały w sposób odpowiedni i przeciwko temu rzecznikowi toczy się postępowanie dyscyplinarne. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny zostanie obwiniony i będą mu postawione zarzuty, to następnie sąd dyscyplinarny rozstrzygnie, czy popełnił delikt dyscyplinarny. W postępowaniu, o którym mówimy będzie instytucja wznowienia postępowania. Co się stanie, jeśli rzecznik izbowy znowu umorzy postępowanie? Czy tutaj znowu przysługuje uprawnienie Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Adwokatury?

Adw. Przemysław Rosati odpowiedział, że tak, ale zwrócił uwagę na redakcję propozycji przepisu, wskazując, że przepis dotyczy sytuacji, w której mamy do czynienia z rażącym naruszeniem prawa. Jeszcze raz podkreślił, że zapis dotyczy sytuacji bardzo wyjątkowych i stwierdził, że takie rozwiązanie powinno być w rękach samorządu, aby samorząd mógł dbać o dobro Adwokatury.

Adw. Jakub Wende odpowiedział, że rozwiązania wyjątkowe zostają na zawsze. Zgodził się z adw. Bartoszem Przeciechowskim, że nie jest to sprawa, o której NRA powinna decydować dzisiaj, ale głęboko się nad tym zastanowić, bo w niewłaściwych rękach może to być niebezpieczne narzędzie. Uważa, że prezentujemy sposób myślenia *ad hoc* w odniesieniu do sytuacji bardzo groźniej, która się wydarzyła i co do zasady jest skandaliczna i nie powinna mieć miejsca, natomiast nie myślimy co się może wydarzyć w przyszłości.

Adw. Bartosz Tiutiunik przyznał, że można odłożyć tę dyskusję. Ale co się stanie, jeżeli będą próby politycznego rozwiązywania tych kwestii?

Adw. Jakub Wende uważa, że ten przepis tego nie powstrzyma, jeśli będzie taka decyzja polityczna.

Adw. Bartosz Tiutiunik wskazał, że ten przepis da możliwość budowania argumentacji, że Adwokatura ma takie instrumenty.

Adw. Andrzej Malicki rozumie intencje Prezydium NRA i one są dobre, bo mają służyć temu, aby Adwokatura kontrolowała postępowania dyscyplinarne we własnych kompetencjach, rozumie też obawy. Zaproponował rozwiązanie kompromisowe – aby decyzja Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury, uchylająca postanowienie o umorzeniu rzecznika izbowego, w terminie trzech dni była zatwierdzana przez WSD. Jeżeli wprowadzimy takie rozwiązanie, to będzie miało to demokratyczny charakter samorządowy i zachowana zostanie też kontrola sądowa. Uważa, że takie rozwiązanie godzi intencje Prezydium NRA i obawy dziekanów i Członków NRA.

Adw. Anisa Gnacikowska powiedziała, że nie należy tworzyć prawa na podstawie jednostkowych przypadków. Zapytała, jaka jest skala takich wydarzeń i czy ten regulamin był konsultowany z rzecznikami izbowymi i jakie jest ich stanowisko. Rzecznik dyscyplinarny jest niezależny i nie podlega kontroli, poza odpowiednio – Zgromadzeniem Izby i Krajowym Zjazdem Adwokatury. Nasi następcy nie będą pamiętać, jakie były nasze intencje, które przyświecały nam dzisiaj wprowadzeniu tego przepisu i kreatywność w korzystaniu z przepisu może być znacząca. Podobnie jak adw. Jakub Wende uważa to za duże zagrożenie. W ramach ILiPP można wypracować rozwiązanie pozwalające na kontrolę i możliwość weryfikacji – ale na poziomie ustawy, a nie na poziomie regulaminu. Opowiedziała się za tym, aby ta sprawa stała się częścią dyskusji o ewentualnych propozycjach zmian Prawa o adwokaturze. Dodała, że w tym jednostkowym przypadku zadziałało Prawo o adwokaturze, bo Prezydium NRA skorzystało z uprawnienia z art. 58 pkt 13. Być może należy te kompetencje poszerzyć.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że adw. Ewa Krasowska zaproponowała, że skonsultuje projekt z rzecznikami izbowymi. Zaproponował, aby rzecznikom został przedstawiony projekt w zaproponowanej treści, aby poznać ich stanowisko wobec tego rozwiązania.

Adw. Andrzej Malicki przypomniał że zgłosił formalny wniosek pewnej koncepcji i chciałby, aby ten wniosek był także przedmiotem głosowania. Uważa, że zbyt długie dyskutowanie o rozwiązaniach prawnych nie jest dobre, a NRA powinna podejmować decyzje. Zaproponował przegłosować propozycje i podjąć decyzję.

Adw. Przemysław Rosati zaproponował, aby uszanować prośbę adw. Ewy Krasowskiej i skonsultować propozycję z rzecznikami izbowymi przed podjęciem decyzji i głosowaniem.

Adw. Ewa Krasowska zwróciła się do adw. Andrzeja Malickiego i poinformowała, że przedstawione przez niego rozwiązanie także skonsultuje z rzecznikami, podobnie jak inne wyrażone podczas dyskusji stanowiska i wątpliwości. Planuje zorganizować spotkanie online w tej sprawie.

Adw. Mikołaj Pietrzak powiedział, że propozycja przedmówczyni jest zbieżna z wnioskiem formalnym, który niniejszym składa, o zdjęcie tej sprawy z porządku dzisiejszych obrad i skierowanie do prac i konsultacji w gronie rzeczników.

Adw. Przemysław Rosati powiedział, że wniosek jest bezprzedmiotowy, bo sprawa została już nieformalnie skierowana do konsultacji z rzecznikami.

Adw. Mikołaj Pietrzak wnosi, aby Prezydium NRA rozważyło alternatywę w postaci wyposażenia Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury w prawo skargi do izbowego sądu

dyscyplinarnego, aby zachować zasadę, że orzeczenia kończące postępowanie wstępne rzecznika dyscyplinarnego są kontrolowane przez sąd dyscyplinarny.

Adw. Przemysław Rosati zwrócił uwagę na brzmienie art. 91 ust. 2. Sąd ma już określone kompetencje i nie można tworzyć nowych kompetencji sądu na podstawie regulaminu. Inaczej to wygląda, jeśli chodzi o działalność rzeczników dyscyplinarnych.

Naczelna Rada Adwokacka skierowała sprawę do konsultacji Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury, a także do rzeczników dyscyplinarnych w Izbach Adwokackich.

Pkt 11

Adw. Bartosz Tiutiunik omówił sprawę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokatów, przypominając, że Skarbnik NRA skierował do dziekanów i Członków NRA korespondencję w tej sprawie. Odniósł się do kwestii dotyczącej zmian w umowie technicznej. Rozwiązania mają iść w kierunku, aby Izby miały prawo samodzielnie złożyć deklarację o przystąpieniu adwokata do ubezpieczenia w ramach grupowego ubezpieczenia, ponosząc odpowiedzialność za odprowadzenie przez adwokata składki. Skarbnik NRA wskazał, że ubezpieczyciel wstępnie wyraził zgodę na uzupełnienie umowy technicznej o tę kwestię. Druga kwestia polega na tym że Izba, przy zachowaniu określonych w umowie terminów, mogłaby wyłączyć adwokata z ubezpieczenia w ramach umowy generalnej od kolejnego roku ubezpieczeniowego, jeżeli na wezwanie adwokat nie dokona zapłaty całości zaległości składkowych na rzecz Izby. Odnośnie tej propozycji na dzisiaj nie jest znane stanowisko ubezpieczyciela. Trzecia kwestia dotyczy autonomii, samodzielności i niezależności Izb, także w zakresie samodzielnego kształtowania warunków ubezpieczenia OC. Została zawarta umowa na ubezpieczenie grupowe z Ergo Hestia. Ubezpieczenie zakłada pewną liczbę uczestników systemu ubezpieczenia. Z Izby warszawskiej płynie informacja o rozważaniu wyjścia z grupowego systemu ubezpieczeniowego adwokatów i zawarciu umowy z innym ubezpieczycielem, co może wpłynąć na warunki ubezpieczenia dla pozostałych Izb. W tle pozostaje pytanie, jak na te informacje zareaguje obecny ubezpieczyciel i czy nie odstąpi od umowy bądź czy nie zmieni jej warunków. Prezydium NRA dostrzega pewne niebezpieczeństwo. Rozumiejąc w pewnym zakresie argumenty Izby Adwokackiej w Warszawie, wyrażone przez dziekana ORA w Warszawie podczas spotkania z Prezydium NRA, Członkowie Prezydium NRA uważają, że ta kwestia która *prima facie* dotyczy tylko Izby Warszawskiej, *in genere* dotyczy całej Adwokatury i powinna być wiadoma dziekanom i Członkom NRA oraz powinna być poddana szerszej dyskusji.

Adw. Mikołaj Pietrzak powiedział, że dla Izby warszawskiej jest to dylemat, z jakim mierzy się od dawna, chociażby ze względu na skalę. NRA zawarła w najlepszej wierze umowę z ubezpieczycielem, który zapewnia niższe składki i zapewnia, że każdy adwokat jest ubezpieczony. Problem niepłacenia składek i obciążania Izby za nierzetelne koleżanki i kolegów jest wciąż aktualny i ma konkretny wymiar finansowy. Nie ma przepisów w Prawie o adwokaturze pozwalających w drodze uchwały ORA zawiesić nierzetelnych adwokatów, którzy nie płacą składek OC. Można jedynie wszcząć wobec nich postępowanie dyscyplinarne, co wymaga długiego czasu i jako środek nacisku jest nieefektywne. Podjęcie rozmów przez Skarbnika NRA z ubezpieczycielem jest zgodne z konkluzjami spotkania z Prezydium NRA. Pismo Skarbnika NRA do Członków NRA i dziekanów minęło się z uchwałą ORA w Warszawie apelującą do NRA o rozpoczęcie tego rodzaju rozmów z brokerem i ubezpieczycielem w nadziei, że to doprowadzi do stworzenia mechanizmu, który pozwoli wykluczyć z tego systemu patologicznie

nierzetelnych kolegów i koleżanki, którzy nie płacą składek OC i sprawiają, że budżet Izby bardzo cierpi. Równolegle, po 6 latach problemów budżetowych, Izba warszawska poszukuje alternatywy. Izba warszawska, oprócz obowiązku solidarności i wzajemnej lojalności wobec całej Adwokatury i innych Izb, ma także obowiązek wobec członków swojej Izby. Komisja rewizyjna Izby i Zgromadzenie wielokrotnie zwracało uwagę na systemowy problem ze ściąganiem składek OC i jednym z zaproponowanych rozwiązań było rozważenie możliwości alternatywnego systemu ubezpieczenia, innego niż na skalę krajową. Stara się lojalnie informować Prezesa NRA i Prezydium NRA, że takie kroki są podejmowane, ale jest to etap wstępnych rozmów. Liczy, że rozmowy z ubezpieczycielem całej Adwokatury pozwolą na wykluczenie z systemu nierzetelnych adwokatów.

Adw. Przemysław Rosati powiedział, że konkluzja po spotkaniu z dziekanem Mikołajem Pietrzakiem z Prezydium NRA była taka, że nie będzie dalszego ciągu rozmów w sprawie poszukiwania innego ubezpieczyciela dla Izby warszawskiej. Zapytał, czy tak jest.

Adw. Mikołaj Pietrzak odpowiedział, że nie przypomina sobie, aby była taka konkluzja. Rozmowy się toczą, ale ze względu na dyskrecję negocjacyjną nie może przedstawić bliższych informacji. Osobiście nie wróży im pozytywnego skutku, ale nie może powiedzieć że rozmowy się zamknęły.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że jeśli Izba warszawska zawrze umowę z innym ubezpieczycielem, warunki umowy w odniesieniu do umowy generalnej obejmującej dzisiaj 20 tys. adwokatów ulegną zmianie, względnie umowa ta zostanie wypowiedziana przed terminem.

Adw. Joanna Kaczorowska stwierdziła, że Izba warszawska dąży chyba do wyodrębnienia się z całej Adwokatury i nie myśli o zasadzie solidaryzmu. Wskazała, że ciężko będzie znaleźć Izbie warszawskiej niższe stawki za ubezpieczenie niż wynegocjowane z Ergo Hestia, co wynika z efektu skali. Przywołała art. 8 Poa, wskazując, że niepłacenie składki jest deliktem. W Izbie Adwokackiej w Płocku podjęto decyzję, aby składka ubezpieczeniowa była wpłacana jednorazowo, a nie miesięcznie. Uważa, że wyłączenie się Izby warszawskiej z systemu grupowego ubezpieczenia jest niezasadne i jest to godzenie w Adwokaturę.

Adw. Paweł Gieras powiedział, że przed chwilą dyskutowano o tym, że nie należy tworzyć rozwiązań prawnych dopasowanych do konkretnej sytuacji. A teraz się dowiadujemy, że kilkaset osób, które są nierzetelne i nie płacą ubezpieczenia, mają spowodować zaburzenie całego systemu ubezpieczenia adwokackiego, ale i zburzenia idei funkcjonowania samorządu. W takim sposobie działania widzi zagrożenie. Są mechanizmy przeciwdziałania wobec nierzetelnych adwokatów, np. postępowanie dyscyplinarne, bo jest to delikt dyscyplinarny. W Izbie krakowskiej składka na ubezpieczenie jest częścią składki adwokackiej i pobierana jest łącznie, a jej niepłacenie może skutkować zawieszeniem. Uważa, że wyłamywanie się z systemu grupowego jest dużym zagrożeniem i może zniszczyć samorząd w obecnym kształcie.

Adw. Anisa Gnacikowska złożyła wniosek, aby NRA rozważyła ujęcie najniższej składki na ubezpieczenie w odpisie na NRA.

Adw. Przemysław Rosati powiedział, że dobrym pomysłem może byłoby, aby ujednolicić zasady określania składek na poziomie Izb.

Adw. Anisa Gnacikowska stwierdziła, że samorząd ma obowiązek zagwarantować, aby każdy adwokat był ubezpieczony. Podstawowa składka wynikająca z przepisów powinna być pobierana w odpisie Izb na rzecz NRA.

Adw. Przemysław Rosati powiedział, że problem nierzetelności adwokatów koncentruje się głównie na adwokatach płacących wyższe warianty składki.

Adw. Anisa Gnacikowska zapytała, dlaczego organy adwokatury wchodzą w relacje adwokata z ubezpieczycielem dot. wyższej składki, a nie minimalnej.

Adw. Przemysław Rosati powiedział, że to część systemu grupowego ubezpieczenia OC i to samorząd musi być stroną umowy grupowego ubezpieczenia.

Adw. Andrzej Tomaszek powiedział, że w poprzedniej kadencji był przewodniczącym komisji rewizyjnej w Izbie Warszawskiej. Poszukiwania alternatywnego ubezpieczyciela wynikają z tego, że ORA nie otrzymała instrumentów umożliwiających uzdrowienie sytuacji. Działania Izby warszawskiej są wyrazem pewnej bezradności. Uważa, że problem skończy się, kiedy każda Izba otrzyma wystarczające instrumenty do wyeliminowania patologicznych niedopłat bądź braku wpłat. Odniósł się do wypowiedzi adw. Pawła Gierasa i wyraźnie zaznaczył, że składka na ubezpieczenie nie jest częścią składki adwokackiej.

Adw. Ryszard Kalisz powiedział, że dyskusja na temat relacji między Izbą warszawską a innymi Izbami toczy się od zawsze. Istnieje konkretny problem, który musi rozwiązać Izba warszawska i nie może go rozwiązać sama. Stroną ramowej umowy z Ergo Hestia jest NRA i wydaje mu się, że poszukiwanie drogi rozwiązania leży w negocjacjach z Ergo Hestia ws. zmiany umowy ramowej. Należy także rozważyć zmianę ubezpieczyciela w przyszłości. Adwokatura musi uwzględniać interesy wszystkich. Problem wynikający z niepłacenia składki przez nierzetelnych adwokatów należy rozwiązać w drodze negocjacji z ubezpieczycielem, a jak się nie uda, należy poszukać nowego kontrahenta.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że Prezydium NRA podjęło rozmowy z brokerem i ubezpieczycielem, którzy także są zainteresowani rozwiązaniem tego problemu. W zeszłym roku Izbie warszawskiej zostały zaproponowane konkretne instrumenty, natomiast ORA w Warszawie nie zdecydowała się na zaproponowane rozwiązania. Być może wynikało to ze zbyt krótkiego czasu. Wskazał, że nie zna dokładnej informacji o wysokości zaległości, ale widzi, że skala tego problemu systematycznie się zmniejsza. Osobiście nie rozumie pomysłu poszukiwania ubezpieczenia poza systemem.

Adw. Michał Szpakowski zwrócił uwagę na efekt skali, który wynika z tego, że jest to ubezpieczenie powszechne dla wszystkich adwokatów. W przypadku gdyby Izba warszawska wyszła z tego ubezpieczenia, to składka prawdopodobnie wzrosłaby o około kilkadziesiąt złotych, a dla adwokatów z Izby Adwokackiej w Warszawie wzrosłaby o około 100% w odniesieniu do najniższej składki.

Adw. Michał Bukowiński uważa, że pomysł, aby Izby indywidualnie negocjowały ubezpieczenia jest najgorszym z możliwych. Małe i średnie Izby są w słabej pozycji negocjacyjnej. Inna jest pozycja negocjacyjna w przypadku całej Adwokatury. Zwrócił uwagę na niebezpieczeństwo – jeśli poszczególne Izby wynegocjują istotnie różniące się warunki ubezpieczenia, to konsekwencją może być ruch migracyjny i przenoszenie się adwokatów do Izb, gdzie te warunki są korzystniejsze.

Adw. Mikołaj Pietrzak w nawiązaniu do wypowiedzi przedmówcy zgodził się, iż jest to najgorszy pomysł. Izba warszawska nie jest zadowolona, że musi prowadzić negocjacje i ma nadzieję, że do tego nie dojdzie. Troska o solidarność z innymi Izbami regularnie pojawia się w dyskusjach na posiedzeniach ORA i Zgromadzeniach Izby. Jest to temat omawiany od 6 lat. Jest mu ciężko się z tego tłumaczyć, a jednocześnie nie może złożyć deklaracji, że Izba warszawska odstąpi od poszukiwania alternatywy. Przypomniał o rozmowie z Prezesem NRA na początku tej kadencji, m.in. dotyczącej możliwości wprowadzenia zmian legislacyjnych umożliwiających przeniesienie adwokata nieplacącego składek na listę adwokatów niewykonujących zawodu. Zwrócił się do Prezydium NRA, aby we współpracy z Instytutem Legislacji wprowadzić taką zmianę do ustawy. Powiedział, że część składki nie jest przeznaczana na cele samorządowe, ale idzie na pokrywanie długów w zakresie OC stworzonych przez nierzetelnych adwokatów. Opowiedział o działaniach podejmowanych przez Radę i niego samego mobilizujących do

płacenia składek. Niepłacenie składek przez adwokatów w Izbie warszawskiej jest problemem systemowym, trwałym i dotyczy znacznych pieniędzy. Powiedział, że ten problem nie wygaśnie, dopóki nie będzie efektywnego instrumentu egzekucji składek OC. Podziękował za to, że adw. Jakub Jacyna i adw. Anna Czepkowska-Rutkowska jesienią ub. roku byli włączeni w prace dotyczące wynegocjowania warunków umowy z ubezpieczycielem. Najważniejszy postulat Izby warszawskiej, czyli możliwość wyłączenia adwokatów niepłacących składek z tego systemu, nie został jednak uwzględniony. O taką możliwość Izba prosi także dzisiaj i jest to zbieżne z tym, co napisał w ostatnim piśmie Skarbnik NRA. Uważa, że Rada w grudniu 2021 r. nie mogła podjąć uchwały o wyłączeniu nierzetelnych adwokatów z systemu, bo nie było takiego zapisu w umowie, więc nie było umocowania do podjęcia takiej uchwały. Dzisiaj także nie ma takiej możliwości, zatem prosi Prezydium NRA, aby doprowadziło do zmiany w umowie, aby ORA w Warszawie taką uchwałę mogła podjąć.

Adw. Przemysław Rosati odpowiedział, że od października 2021 roku było wiadomo, że Prezydium NRA czeka na decyzję Izby warszawskiej. Adw. Anna Czepkowska-Rutkowska brała aktywny udział w negocjowaniu umowy. W grudniu 2021 roku był na posiedzeniu ORA w Warszawie i zachęcał do podjęcia uchwały. Rozwiązania, o którym mówił przedmówca nie było w umowie, bo nie była nim zainteresowana żadna Izba, a ostatecznie Izba warszawska także nie, bo Rada nie podjęła odpowiedniej uchwały.

Adw. Mikołaj Pietrzak odpowiedział, że ORA w Warszawie miała polegać na wyłączeniu osób nierzetelnych, a nie było do tego umownej podstawy.

Adw. Przemysław Rosati powiedział, że gdyby była taka uchwała, to byłoby to zapisane w umowie, bo ubezpieczyciel zgadzał się na takie rozwiązanie. Liczy, że ORA w Warszawie podejmie uchwałę o wyłączeniu.

Adw. Mikołaj Pietrzak odpowiedział, że Rada podejmie uchwałę, jak będzie podstawa w umowie.

Adw. Przemysław Rosati powiedział, że odbiera to jako deklarację ze strony Warszawy, że ta sprawa zostanie rozwiązana. Prezydium NRA będzie zabiegało, aby była podstawa umowna.

Adw. Mirosława Pietkiewicz nawiązując do wypowiedzi kilkorga przedmówców wyraziła się krytycznie wobec tego, co dzisiaj usłyszała od przedstawicieli Izby warszawskiej będących Członkami NRA. Idea solidaryzmu została dzisiaj ujawniona, ale między Członkami NRA z Warszawy. Pozostałe Izby radzą sobie z tymi problemami i adwokatami niepłacącymi składek na ubezpieczenie, więc dlaczego Izba warszawska nie może sobie z tym poradzić? Być może będzie to wiązało się z zatrudnieniem dodatkowych osób zajmujących się tą kwestią. Problem ten pojawił się już w zeszłej kadencji, był dyskutowany i zakończony podpisaniem umowy w 2019 roku o dofinansowaniu kwotą 300 tys. zł wydarzeń izbowych i było to tajne porozumienie. Dzisiejsze działania Izby warszawskiej, aby stać się samodzielną stroną w umowie z ubezpieczycielem wpisują się we wnioski grupy posłów do TK. Jest to tworzenie oddzielnych bytów, co nie prowadzi do zachowania jedności Adwokatury. W składzie zespołu, który wypracował umowę z Ergo Hestią było dwóch przedstawicieli Izby warszawskiej, zatem zakłada, że myśleli oni również o interesie członków Izby warszawskiej. Uważa, że nie ma podstaw do wystąpienia teraz z tej umowy. Powiedziała, że jest to wysoko nieetyczne zachowanie i godzące w jedność Adwokatury.

Adw. Przemysław Rosati przypomniał, że są prowadzone rozmowy z ubezpieczycielem i ma nadzieję, że finalnie zakończą się wyłączeniem nierzetelnych adwokatów z ubezpieczenia grupowego. Przedstawił także informacje o kwotach zadłużenia, jakie otrzymał od brokera. Następnie zamknął dyskusję.

Pkt 14

Adw. Przemysław Rosati zreferował projekt dobrych praktyk dotyczących cyberbezpieczeństwa w działalności kancelarii adwokackich i pracy adwokata, przygotowany przez Instytut LegalTech NRA. Zaproponował, aby skierować ten projekt do środowiskowych konsultacji. Zaproponował też, aby w pierwszym okresie dokument miał charakter rekomendacji, a w dalszym etapie stał się obowiązkowym elementem działalności i organizacji pracy adwokata i kancelarii adwokackich. Zapytał, czy są pytania do dokumentu, a następnie stwierdził, że takich nie zgłoszono.

Naczelna Rada Adwokacka postanowiła skierować projekt dobrych praktyk dotyczących cyberbezpieczeństwa w działalności kancelarii adwokackich i pracy adwokata do publicznych konsultacji w środowisku adwokackim, zwracając się do wszystkich członków Adwokatury z wykorzystaniem mailingu o nadesłanie uwag do projektu tego dokumentu w terminie do 30 października 2022 roku. Punkt ten będzie kontynuowany na posiedzeniu Naczelnej Rady Adwokackiej w listopadzie 2022 roku.

Pkt 15

Adw. Przemysław Rosati przypomniał, że projekt ustawy o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej był prezentowany na posiedzeniu, które się odbyło w Katowicach. Projekt został zredagowany w zakresie jego uzasadnienia a także uwag zgłoszonych przez Członków NRA podczas dyskusji, która odbyła się na posiedzeniu plenarnym w Katowicach. Omówił wprowadzone poprawki. Zwrócił też uwagę na narastający problem związany z firmami odszkodowawczymi, wskazując, że jedna z największych firm zaczyna mieć problemy finansowe i może się to skończyć upadłością tej firmy, a to spowoduje niebezpieczną sytuację dla klientów. Następnie zapytał, czy są uwagi do projektu uchwały. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie nad uchwałą.

Głosowanie:

Za – 39

Przeciw – 0

Wstrzymało się – 0

Naczelna Rada Adwokacka podjęła jednogłośnie uchwałę w sprawie złożenia w interesie publicznym petycji dotyczącej inicjatywy ustawodawczej o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej (uchwała nr 65 /2022 – w załączeniu).

Pkt 18

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że na dzisiejszym posiedzeniu będzie omawiany projekt uchwały uwzględniający uwagi, które wpłynęły w związku ze społecznymi konsultacjami w środowisku adwokackim. Uwagi zostaną omówione przez adw. Przemysława Stęchłego,

Przewodniczącego Zespołu ds. opracowania projektu zmian w Zbiorze Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

Adw. Przemysław Stęchły zaproponował, że omówi te paragrafy, do których napłynęły uwagi.

Naczelna Rada Adwokacka zaakceptowała tę propozycję.

Adw. Przemysław Stęchły poinformował, że w ramach konsultacji wpłynęło 11 e-maili, a uwagi zgłoszono do kilku paragrafów. Wszystkie głosy ze środowiska były przedmiotem analizy Zespołu. Omówił te uwagi, wskazując, że Zespół nie widzi potrzeby ich uwzględniania, bo nie są to propozycje, które wpływałyby w ocenie Zespołu na rozwiązania przyjęte na ostatnim posiedzeniu NRA. Odnośnie par. 33 pojawił się postulat, aby ujednolicić projektowany zapis z zapisami kpc. Zespół rekomenduje pozostawienie zapisu wypracowanego przez NRA. Pojawiła się także uwaga stricte językowa. Autor jednej z uwag proponuje, aby w przepisie pojawił się zapis dotyczący pertraktacji ugodowych. Omówił uwagi do par. 11 i wskazał, że mogą być wynikiem pewnego niezrozumienia założeń tego uregulowania. Zgłoszono także uwagi do par. 17 i zapisów par. 63. Omówił także zagadnienia, nad którymi pracuje Zespół. Odniósł się do kwestii kancelarii odszkodowawczych. Zespół przeanalizował rozwiązania wprowadzone przez samorząd radców prawnych, które wejdą w życie 1 stycznia 2023 roku i wskazał, że są to bardzo ogólne rozwiązania. Zdaniem Zespołu należy poczekać na praktykę stosowania tego przepisu. Zasygnalizował także, że najbardziej istotnym problemem zmian w ZZEiGZ jest kwestia reklamy. Zakończyły się badania jakościowe i ilościowe w tej sprawie. Przygotowany został projekt ankiety, która zostanie rozesłana do wszystkich adwokatów w celu rozpoznania, jakie są oczekiwania i jak środowisko widzi zmianę w tym zakresie.

Adw. Przemysław Rosati powiedział, że jest to pierwszy pakiet zmian, nad którymi pracował Zespół i które były konsultowane ze środowiskiem. Odrębne tryby są przewidziane dla kwestii reklamy oraz firm odszkodowawczych. Powiedział, że po badaniach przeprowadzonych wśród adwokatów, będą także prowadzone badania na konsumentach. Kolejne pakiety zmian w odniesieniu do etyki są związane z nowymi technologiami wykorzystywanymi w praktyce adwokata. Następnie otworzył dyskusję.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański zgłosił uwagę do par. 11, wskazując, że jest przeciwnikiem stworzenia podmiotowego katalogu i zaproponował brzmienie tego paragrafu. Zwrócił uwagę, że tworzenie zamkniętego katalogu takich podmiotów jest ułomne, czego najlepszym przykładem jest brak wymienienia w projekcie klienta, czy też kolegi adwokata. Czy to ma oznaczać, że tym osobom adwokat może świadomie podawać nieprawdziwe informacje? Dlatego postuluje, aby stworzyć normę najbardziej pojemną – syntetyczną i nie wymieniać żadnego katalogu podmiotów, tylko przyjąć zakaz podawania przez adwokata świadomie nieprawdziwych informacji. Zgłosił też uwagę do par. 33 i zaproponował, aby nie zawężać tego przepisu do oświadczeń. Zaproponował propozycję brzmienia tego przepisu. Zwrócił uwagę, że tajemnica nie powinna rozciągać się tylko na oświadczenia składane podczas pertraktacji z udziałem adwokatów, ponieważ znakomicie można ujawnić przebieg negocjacji, nie przywołując literalnie treści oświadczeń woli, ani wiedzy. Dlatego zaproponował, aby przepis został zredagowany o dodanie, że tajemnica dotyczy również przebiegu negocjacji, w szczególności treści składanych oświadczeń.

Naczelna Rada Adwokacka przedyskutowała ww. propozycję zmiany brzmienia par. 33 zgłoszoną przez adw. Jarosława Zdzisława Szymańskiego. W dyskusji głos zabrali: adw.

Przemysław Rosati, adw. Michał Bukowiński, adw. Jerzy Świteński, adw. Przemysław Stęchły i adw. Andrzej Tomaszek.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański odniósł się do par. 34, wskazując, że ten przepis powinien pozostać bez zmian, albowiem dotychczasowe brzmienie zapewniało transparentność relacji pomiędzy adwokatami w takich sytuacjach, uczciwość i koleżeństwo oraz elementarną przyzwoitość. Nowy zapis, który wymaga jedynie notyfikacji przystąpienia przez wstępującego do sprawy adwokata pierwszemu adwokatowi prowadzącemu sprawę sądową jest tworzeniem zarzewia konfliktów i odejściem od dobrych praktyk i standardów, również aksjologicznych. Proponowany przepis prowadzi również do sytuacji, w której adwokat, nie wstępując do sprawy – poza wiedzą adwokata prowadzącego sprawę i odpowiedzialnego za nią – mógłby recenzować jej sposób prowadzenia, czy też spełniać rolę tzw. doradcy tzw. tylnego siedzenia, za plecami kolegi adwokata, co jest z gruntu niemoralne oraz nieprzyzwoite.

Adw. Andrzej Malicki powiedział, że jest pełen szacunku dla pracy adw. Przemysława Stęchłego i jego Zespołu. Zgłosił uwagę do par. 11 i ją uzasadnił, następnie zaproponował nowe brzmienie tego przepisu. Odniósł się także do par. 27 ust. 1, zgłaszając uwagę redakcyjną do zaproponowanego przez Zespół sformułowania. Przedstawił także uwagi do par. 34 i par. 35.

Adw. Andrzej Tomaszek powiedział, że uwagi do par. 33 zgłosił już wcześniej *ad vocem*. Zgłosił także uwagę do par. 34.

Adw. Bartosz Przeciechowski zaproponował aby, w związku z wcześniejszą dyskusją o niepłaceniu składki OC przez niektórych adwokatów, w związku z art. 8a Prawa o adwokaturze, dodać do par. 65 Kodeksu Etyki także zapis odnoszący się do składki OC.

Naczelna Rada Adwokacka przedyskutowała brzmienie par. 65 w związku poprawką zaproponowaną przez adw. Bartosza Przeciechowskiego. W dyskusji głos zabrali: adw. Michał Szpakowski, adw. Przemysław Rosati, adw. Michał Bukowiński, adw. Jarosław Zdzisław Szymański, adw. Andrzej Tomaszek, adw. Agnieszka Zemke-Górecka, adw. Jerzy Świteński.

Adw. Michał Szpakowski zgłosił uwagi do par. 33.

Naczelna Rada Adwokacka, po wysłuchaniu ww. uwag przedyskutowała je. W dyskusji głos zabrali: adw. Bartosz Tiutiunik, adw. Przemysław Stęchły, adw. Michał Bukowiński i adw. Michał Szpakowski.

Adw. Przemysław Rosati zamknął dyskusję. Następnie zaproponował sposób głosowania nad uchwałą. W pierwszej kolejności zostaną rozstrzygnięte dziś zgłoszone wnioski. W odniesieniu do tych postanowień, które są projektowane i mają swoje warianty będzie poddawał pod głosowanie poszczególne warianty. Po zakończeniu głosowań jednostkowych podda pod głosowanie projekt uchwały, który powstanie na bazie wyników głosowań jednostkowych i nad tak przedłożonym projektem NRA będzie głosowała w przedmiocie jego przyjęcia lub nie.

Naczelna Rada Adwokacka zaakceptowała taki tryb procedowania.

Adw. Przemysław Rosati zarządził częściowe głosowanie nad propozycją brzmienia par. 11.

Głosowanie:

Za – 39

Przeciw – 1

Wstrzymało się – 0

Adw. Przemysław Rosati zarządził częściowe głosowanie nad propozycją brzmienia par. 27 ust. 1.

Głosowanie:

Za – 0

Przeciw – 35

Wstrzymało się – 0

Adw. Przemysław Rosati zarządził częściowe głosowanie nad propozycją brzmienia par. 33 – wariant 1, najdalej idący projekt zawierający zapis o pertraktacjach ugodowych.

Głosowanie:

Za – 8

Przeciw – 32

Wstrzymało się – 1

Adw. Przemysław Rosati zarządził częściowe głosowanie nad propozycją brzmienia par. 33 – wariant 2, zmiana, która wprowadza do pierwotnego brzmienia zakaz ujawniania nie tylko oświadczeń, ale i przebiegu samych pertraktacji.

Głosowanie:

Za – 38

Przeciw – 3

Wstrzymało się – 0

Adw. Przemysław Rosati wyjaśnił, czego będzie dotyczyło to częściowe głosowanie. Poinformował, że w projekcie uchwały zamieszczono nowy par. 34 liberalizujący obecną zasadę. Jest to głosowanie częściowe w przedmiocie wykreślenia nowego brzmienia z tego projektu. Zarządził częściowe głosowanie nad par. 34.

Głosowanie:

Za – 22

Przeciw – 15

Wstrzymało się – 0

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że w wyniku głosowania częściowego z projektu uchwały zostało wyeliminowane nowe brzmienie par. 34. Poinformował także, że nie ma głosowania częściowego w zakresie zmiany par. 65 zgłoszonej przez adw. Bartosza Przeciechowskiego i jest to umieszczone w projekcie uchwały, która za chwilę będzie poddana pod głosowanie. Poinformował, że na podstawie wyników z głosowań częściowych została ukształtowana ostateczna treść uchwały, którą przedstawił. Następnie zarządził głosowanie i poddał uchwałę pod głosowanie.

Głosowanie:

Za – 41

Przeciw – 0

Wstrzymało się – 0

*Naczelna Rada Adwokacka podjęła jednogłośnie uchwałę w przedmiocie zmian w Zbiorze Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej) i upoważniła Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej do ustalenia tekstu jednolitego Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (**uchwała nr 66/2022 – w załączeniu**).*

Pkt 17

Adw. Bartosz Tiutiunik przedstawił projekt sprawozdania z działalności adwokatury wraz z informacjami problemowymi składanego Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej za rok 2021 i omówił poruszane w sprawozdaniu zagadnienia.

Adw. Przemysław Rosati przedstawił projekt uchwały w sprawie przyjęcia sprawozdania dla Prezydenta RP za 2021 r. W związku z brakiem uwag zarządził głosownie nad tą uchwałą.

Głosowanie:

Za – 33

Przeciw – 0

Wstrzymało się – 0

*Naczelna Rada Adwokacka podjęła uchwałę (**uchwała nr 67/2022 – w załączeniu**).*

Pkt 12

Adw. Przemysław Rosati podziękował Koleżankom i Kolegom, którzy wzięli udział w Tour de Konstytucja. Z przykrością stwierdził, że w wielu miejscach frekwencja adwokatów była bardzo mała. Przedstawił także propozycję ze strony organizatorów dot. przystąpienia NRA do trzeciej edycji projektu w charakterze głównego partnera. Omówił także kwestię finansową związaną z tym partnerstwem. Skuteczność i powodzenie tej akcji zależy od zaangażowania adwokatów z poszczególnych Izb. Prezydium NRA zwraca się z prośbą do dziekanów o rozważenie, czy możliwy jest udział finansowy Izb i czy dziekani są zainteresowani kontynuowaniem tej akcji na przedstawionych warunkach.

Adw. Justyna Mazur podsumowała udział Adwokatury w Tour de Konstytucja – na przestrzeni 3 miesięcy w 70. przystankach wzięło udział 180 adwokatów i aplikantów adwokackich. Na niektórych przystankach było 20 osób, ale były też przystanki, gdzie był tylko jeden adwokat lub nie było nikogo. Zwróciła się do dziekanów z prośbą, aby zaktywizowali koordynatorów ds. wizerunku wskazanych przez nich do współpracy. Adwokaci uczestniczący w Tour de Konstytucja byli ubrani w zielone, adwokackie koszulki.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że ze środowiska płyną sygnały, że Adwokatura nie angażuje się w akcje społeczne, że członkowie Izb nie mają informacji na temat akcji, w których Adwokatura bierze udział. To generuje niepotrzebne napięcia w środowisku, kreując fałszywy obraz Adwokatury izbowej.

Adw. Justyna Mazur poinformowała, że w rozestanym do całego środowiska newsletterze były informacje o udziale Adwokatury w Tour de Konstytucja. Na większości przystanków brakowało przedstawicieli władz samorządowych i to było zniechęcające przede wszystkim dla młodych adwokatów. Powodzeniem cieszyły się koszulki dla dzieci, których rodzice są adwokatami, a dzieci rozdawały egzemplarze Konstytucji RP. Omówiła także projekty akcji społecznych i działań wizerunkowych przygotowane przez Komisję Wizerunku, m.in. akcję edukacyjną o udziale obywateli w wyborach, współpracę z Fundacją UNAWEZA przy akcji społecznej dotyczącej wsparcia opieki psychiatrycznej dzieci. Komisja przygotowała poradnik o prawach małoletnich przysługujących im w domu, szkole, jednostkach medycznych czy w Internecie. Adwokatura będzie uczestniczyła także w kampanii i konferencji prasowej. Przedstawiła także propozycję, aby ustanowić święto Adwokatury w dniu 8 kwietnia. Zwróciła uwagę na odwołania historyczne – 8 kwietnia 1911 r. odbyło się pierwsze Walne Zgromadzenie Związku Adwokatów Polskich, najważniejszej organizacji adwokackiej okresu II RP, zaangażowanej w prace nad ujednoliceniem prawa, organizującej Zjazd Adwokatów Polskich, stowarzyszonej w Międzynarodowym Związku Adwokatów (UIA). Przywołała treść uchwały nr 12/2011 Naczelnej Rady Adwokackiej z 26 marca 2011 roku w tej sprawie. Powstał także pomysł zorganizowania Dnia z Adwokatem na uczelniach wyższych – w oparciu o fakt podpisywania porozumień o współpracy NRA z uczelniami wyższymi. Tym projektem zajmuje się adw. Dariusz Lipski.

Adw. Dariusz Lipski poinformował, że pięć uczelni, które mają podpisaną umowę o współpracy z NRA zgłosiło chęć udziału w tym projekcie. Zwrócił się do dziekanów z prośbą, aby zwrócili się do uniwersytetów działających w ich okręgach z pytaniem, czy byłoby zainteresowane przyłączeniem się do akcji Dnia z Adwokatem. Intencja jest taka, aby było to wydarzenie ogólnopolskie. Planowany termin to 18 listopada – jest to data Międzynarodowego Dnia Studenta. Komisja Wizerunku planuje przygotować konspekt zawierający tematy, które będą poruszone na spotkaniach. Warto w tę akcję zaangażować aplikantów adwokackich.

Adw. Justyna Mazur poinformowała, że Komisja Wizerunku ma w planach duży projekt związany z ochroną środowiska we współpracy z wydziałami ochrony środowiska. Pojawiła się w Internecie krytyka, że Adwokatura nie prowadzi tak dużej kampanii wizerunkowej, jak samorząd radców prawnych. Wskazała, że wymaga to dużego budżetu, którego Adwokatura nie ma. Przypomniała, że była prowadzona akcja związana z pomocą materialną dla dzieci białoruskich i ukraińskich. Zwróciła się do dziekanów z prośbą o wsparcie zaangażowanych adwokatów.

Adw. Bartłomiej Piotrowski poinformował, że był na 3 przystankach Tour de Konstytucja i wziął udział w licytacji. Obok udziału Adwokatury w „Pol’and’Rock” nie ma lepszej okazji dla dobrego PR-u dla adwokatów. Bycie między ludźmi jest dobrą okazją do zrewidowania mitów. Opowiedział się za tym, aby NRA została głównym partnerem Tour de Konstytucja. Współtwórczynią tej, stworzonej od zera, oddolnej akcji znanej w całej Polsce, jest adwokatka.

Adw. Paweł Gieras wyraził zadowolenie, że Adwokatura odchodzi od pomysłów, które nigdy nie były skuteczne i chyba nigdy nie będą, a mianowicie od wielkich kampanii billboardowych i medialnych. W ramach edukacji środowiska trzeba wyjaśnić, że tego typu akcje promocyjne w przypadku adwokatów nie mają sensu. Cieszy się, że Komisja Wizerunku widzi wartość w udziale Adwokatury w małych, niskokosztowych akcjach. Odniósł się do pomysłu obchodzenia święta Adwokatury. Wyraził wątpliwość odnośnie zaproponowanej przez Komisję daty. Uważa, że warto dopasować termin do kalendarza innych imprez oraz do pory roku. Proponuje też, aby przyrzeć się kalendarzowi zagranicznych wydarzeń organizacji prawniczych. Uważa, że pomysł co do zasady jest bardzo dobry.

Adw. Justyna Mazur poprosiła o przesyłanie propozycji terminów święta Adwokatury.

Adw. Andrzej Tomaszek podzielił się wątpliwościami co do wyboru daty powiązanej z Związkiem Adwokatów Polskich. Uważa, że może to budzić kontrowersje. Zaproponował, aby ewentualnie odwołać się do historycznych Zjazdów Adwokatury w 1959 roku i 1981 roku.

Adw. Justyna Mazur poprosiła adw. Andrzeja Tomaszka o wsparcie w ustaleniu terminu.

Adw. Andrzej Tomaszek odpowiedział, że chętnie udzieli wsparcia.

Adw. Ewa Stawicka zaproponowała dzień Zjazdu Adwokatów we Lwowie w 1914 roku.

Adw. Przemysław Rosati zaapelował, aby wykorzystywać te niskokosztowe narzędzia w Izbach Adwokackich. Odniósł się do wyników badań opinii społecznej i płynących z nich wniosków, wskazując, że bardzo istotne jest, aby Izby Adwokackie angażowały się w promocję Adwokatury na poziomie lokalnym. Zwrócił się do dziekanów o rozważenie udziału finansowego Izb w Tour de Konstytucja oraz zaangażowanie na poszczególnych przystankach. Sam był na finale Tour de Konstytucja i uważa, że zielone koszulki adwokatów są świetną formą budowania wizerunku. Zaapelował też do dziekanów, aby informowali Koleżanki i Kolegów o działalności ORA – należy się dzielić informacjami o wytężonej pracy na poziomie Izb, za którą podziękował.

Adw. Bartosz Tiutiunik zaapelował, aby lokalnie komunikować o aktywności w Izbach.

Adw. Przemysław Rosati zarządził przerwę w obradach.

Przerwa w obradach.

Adw. Przemysław Rosati wznowił obrady po przerwie.

Pkt 16

Adw. Paweł Gieras zaprezentował projekt Cyfrowego Muzeum Adwokatury. Przypomniał, że oprócz zbiorów Muzeum Adwokatury przechowywanych w tradycyjnej formie, obecnie ulokowanych w Izbie Adwokackiej w Łodzi, istnieje Wirtualne Muzeum Adwokatury, które znaleźć można w zakładce strony adwokatura.pl. Wskazał, że muzeum cyfrowe także powinno mieć swoją siedzibę, bo jest to jednym z kryteriów przy pozyskiwaniu grantów czy dotacji. Dzięki uprzejmości dziekana ORA w Krakowie adw. Aleksandra Guta udało się w Krakowie wygospodarować salę na siedzibę Cyfrowego Muzeum Adwokatury. Dodał, że byłoby to połączenie nowoczesnego pomieszczenia multimedialnego, w którym byłyby umieszczone narzędzia multimedialne do przeglądania zdigitalizowanych zbiorów muzealnych z miejscem, gdzie mogłyby się także odbywać wystawy czasowe czy akcje edukacyjne. Jednocześnie funkcjonowałaby strona internetowa Cyfrowego Muzeum. Poinformował, że bardzo istotnym elementem muzeum jest założenie, że każda Izba miałaby odrębną część dedykowaną swojej historii i zaapelował do dziekanów o udostępnianie swoich zasobów muzealnych i w miarę możliwości ich digitalizację. Strona muzeum w zamierzeniu ma zwiększać swój zasób w sposób ciągły. Jednym z elementów mogłyby być także wielkie mowy adwokackie czy archiwum historycznie istotnych dokumentów pokazujących wkład Adwokatury przez ponad 100 lat. Wspomniał o wspólnym projekcie z Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, które będzie chciało stworzyć dział poświęcony adwokatom pochodzenia żydowskiego. Omówił także kwestie finansowe związane z utworzeniem Cyfrowego Muzeum.

Adw. Przemysław Rosati dołączył do apelu o udostępnianie zasobów muzealnych Izby Adwokackich. Zwrócił się do przedmówcy z pytaniem, w jakiej technice są utrwalane zbiory, aby Izby równolegle mogły cyfryzować swoje zasoby archiwalne.

Adw. Paweł Gieras odpowiedział, że digitalizacja polega na sfotografowaniu zbiorów, których, zgodnie z ustaleniami z Muzeum POLIN, dokona pracownik tego muzeum. Nie będą to duże nakłady finansowe.

Pkt 19

Adw. Agnieszka Zemke-Górecka poinformowała, że w ramach konsultacji środowiskowych wpłynęły różne uwagi. Pierwsza grupa uwag dotyczyła obowiązku posiadania szyldu, były to wyłącznie uwagi aprobujące. Następna grupa wniosków dotyczyła uwag redakcyjnych, a trzecia grupa uwag dotyczyła kwestii merytorycznych. Zespół ds. opracowania projektu zmian w regulaminie wykonywania zawodu adwokata w kancelarii indywidualnej lub spółkach spotkał się 30 lipca br. na posiedzeniu i omówił każdą uwagę. Zwrócono uwagę na kwestie związane z umowami dotyczącymi wspólnoty biurowej i umowami spółek. Były też uwagi dotyczące depozytu adwokackiego. W ramach konsultacji Prezydium NRA doszło do przekonania, że kwestie związane z legitymacją będą znajdować się w odrębnej uchwale, a w regulaminie będzie delegacja do wykonania tejże uchwały przez Prezydium NRA. Prezydium NRA doszło do przekonania, że adwokat w spółkach nie powinien być komandytariuszem i to też zostało zmienione. Prezydium NRA doszło też do przekonania, że regulamin musi mieć *vacatio legis* i jest propozycja, aby był to termin 1 stycznia 2023 roku.

Adw. Przemysław Rosati otworzył dyskusję.

Adw. Mirosława Pietkiewicz odniosła się do kwestii obowiązku oznaczenia miejsca wykonywania zawodu. Brak oznaczenia siedziby stoi w sprzeczności chociażby z regulaminem zakresu działania wizytatorów, który jednoznacznie wymaga oznaczenia siedziby i podlega to wizytacji. W praktyce może być tak, że adwokat rejestruje działalność gospodarczą w swoim mieszkaniu, a zawód wykonuje w innym miejscu, a ORA nie wie, gdzie ten adwokat wykonuje zawód, ani nie będzie miała możliwości sprawdzenia. To jest obniżenie standardu wykonywania zawodu adwokata. Lokal musi być oznaczony w sposób określony przepisami prawa i musi podlegać kontroli wizytatora izbowego.

Adw. Marta Imiołczyk-Prębska poinformowała, że jej wątpliwości budzą zapisy z par. 11 dotyczące zakończenia lub niemożności wykonywania zawodu. Problem pojawia się w sytuacji, kiedy adwokat jest zawieszony w czynnościach zawodowych lub nastąpił zgon adwokata. Zapytała, czy pełnienie funkcji zastępcy jest obowiązkiem korporacyjnym i jeśli dziekan wyznacza taką osobę z urzędu, to czy adwokat ma takie obowiązki na siebie przyjąć, czy nie musi. Czy jest to zarządzenie i czy przysługuje tu odwołanie w trybie administracyjnym? Wskazała na problemy w Izbie katowickiej dotyczące powyższych zagadnień. Co w sytuacji, kiedy umiera adwokat i zostawia działającą kancelarię, która ma sprawy w toku? Kto ma wpuścić zastępcę do tej kancelarii? Czy zastępca ma obowiązek przejęcia archiwum po adwokacie, którego zastępuje? Wskazała, że rozmowy w sprawie stworzenia instrukcji kancelaryjnej były już prowadzone z Prezydium NRA poprzedniej kadencji. Zarządzenie dziekana o ustanowieniu zastępcy nie pozwala wydać dokumentów firmom, które zajmują się przechowywaniem takich dokumentów. Ewentualnie mogliby odebrać spadkobiercy, ale w dokumentach jest tajemnica adwokacka, obrończa i ta kwestia również nie została uregulowana. Najbardziej nagłym problemem w Izbie katowickiej jest to, co mają zrobić zastępcy, jeżeli adwokat, którego mają zastępować, nie chce z nimi współpracować. Czy adwokat, przechodząc na emeryturę, musi przekazywać ORA lub dziekanowi wykaz prowadzonych przez siebie spraw? Uważa, że powinien

to przekazać w formie protokołu zastępcy, bo jeśli złoży do ORA, będzie on dołączony do akt osobowych. Jej wątpliwości budzi także par. 12. Podała przykłady, kiedy adwokat ma gdzie indziej siedzibę, a gdzie indziej przechowuje akta. Wizytatorzy nie mogą sprawdzić, czy akta są przechowywane w należyty sposób. Podała także przypadki, kiedy prowadzona przez adwokata działalność stoi w sprzeczności z godnością wykonywania zawodu. Podzieliła się też wątpliwościami w odniesieniu do par. 6

Adw. Ewa Krasowska przypomniała dyskusję podczas posiedzenia plenarnego NRA w maju br. dotyczącą par. 7 ust. 4. Uważa, że ten przepis jest oparty na zbyt dużej dowolności i nie powinien istnieć. Poparła głosy adw. Mirosławy Pietkiewicz i adw. Marty Imiołczyk-Porębskiej.

Adw. Andrzej Tomaszek uważa, że kwestia nieoznaczania siedziby dotyczy adwokatów, którzy pracują dla dużych korporacji. Odnosił się do zapisu o komandytariuszach.

Bartosz Przecieczowski zaproponował zamianę do par. 12 oraz aby w par. 7 ust 4 uwzględnić uwagę zgłoszoną przez adw. Ewę Krasowską w dyskusji na posiedzeniu plenarnym w marcu br. i dopisać „za zgodą dziekana”.

Adw. Ewa Krasowska odniosła się do wypowiedzi przedmówcy i przypomniała, że projektowany przepis był ukłonem w stronę adwokatów pracujących w korporacjach. Wyraziła jednak obawy, że adwokaci będą nagminnie korzystać z tego przepisu chociażby po to, aby zaoszczędzić.

Adw. Jarosław Zdzisław Szymański powiedział, że rolą organów samorządu adwokackiego jest sprawowanie pieczy nad właściwym wykonywaniem zawodu przez członków samorządu. Wykonywanie przez adwokatów zawodu w sposób pokątny uniemożliwia realizację tej podstawowej funkcji. Uważa, że Adwokatura powinna dbać o rozwiązania modelowe, które kształtują wysokie standardy. Złożył wniosek formalny, aby nie podejmować w dniu dzisiejszym uchwały w przedmiocie regulaminu – wobec tylu jeszcze istotnych problemów, które pojawiły się jako braki regulacyjne w wystąpieniu adw. Marty Imiołczyk-Porębskiej.

Adw. Przemysław Rosati odniósł się do treści par. 6, w którym Prezydium NRA dokonało korekty. Omówił szczegóły dot. struktury uchwały Prezydium NRA w tej kwestii. Poinformował, że uchwała jest aktualnie procedowana w ramach prac Prezydium NRA i Członkom NRA zostanie zaprezentowane jej ostateczne brzmienie.

Adw. Agnieszka Zemke-Górecka powiedziała, że regulamin jest rozstrzygnięciem z zakresu administracji publicznej i musi mieć adresata. Adresatem regulaminu wykonywania zawodu mogą być tylko te podmioty, które stanowią o tym regulaminie – czyli samorząd adwokacki i zrzeszeni członkowie. Regulamin nie może regulować praw i obowiązków spadkobierców czy radców prawnych, którzy są we wspólnotach biurowych. W związku z tym w tym zakresie regulacja jest niedopuszczalna. Kwestia wyznaczenia zastępcy jest regulowana jednym artykułem w Prawie o adwokaturze i mówi, że dziekan go wyznacza. Dziekan jest organem jednoosobowym, a zadania z zakresu administracji publicznej wykonywane są w formie zarządzenia. Ustawa nie reguluje jednak trybu odwołania. Natomiast w regulaminie przewidziane jest rozwiązanie w sytuacji konfliktu interesów. Odniosła się do regulacji w par. 11. Wskazała m.in., że zastępca ponosi odpowiedzialność za sprawy, o których się dowiedział. Odniosła się do uwag zgłoszonych przez adw. Martę Imiołczyk-Porębską do par. 12 ust. 1, zaproponowała wprowadzenie autokorekty i przedstawiła nowe brzmienie. Zdaje sobie sprawę z kontrowersyjności par 7 ust. 4 i być może powinien on być głosowany oddzielnie. Na ręce Prezesa NRA złożyła wniosek, aby rozważyć, czy cały regulamin ma być procedowany, czy najpierw procedować odrębnie par 7 ust. 4, a dopiero później cały regulamin, bo trudno, aby z

powodu jednego paragrafu cały regulamin nie był procedowany. Omówiła też przepis par. 12 ust. 2 pkt 2.

Adw. Przemysław Rosati stwierdził, że w związku z podjętą wczoraj uchwałą dotyczącą AML, zapisy w regulaminie nie muszą być tak szeroko uwzględniane i wystarczy zapis odsyłający do tej uchwały. Po wypowiedzi adw. Marty Imiołczyk-Porębskiej ma wątpliwości co do tego, czy uregulowanie zastępców adwokata jest przygotowane w stopniu, który dojrzał do rozstrzygnięcia. Zaproponował, aby na bazie dzisiejszej dyskusji Zespół, a w szczególności Prezydium NRA we współpracy z Zespołem, zastanowiło się nad argumentami zgłoszonymi przez adw. Martę Imiołczyk-Porębską. Zaproponował też, aby ten punkt był kontynuowany na posiedzeniu plenarnym Naczelnej Rady Adwokackiej w październiku 2022 roku.

Naczelna Rada Adwokacka zaakceptowała powyższą propozycję Prezesa NRA. Dyskusja będzie kontynuowana na posiedzeniu plenarnym Naczelnej Rady Adwokackiej w październiku 2022 roku.

Pkt 21

Adw. Bartosz Tiutiunik omówił sprawę dotyczącą zasad i warunków zatrudniania aplikantów adwokackich w związku z wystąpieniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2022 roku. Poinformował o pytaniach Ministra Sprawiedliwości skierowanych do NRA, związanych z zasadami i warunkami zatrudniania aplikantów adwokackich. Podziękował dziekanom za przesłane w lipcu br. odpowiedzi na pytania, na jakich zasadach zatrudniani są aplikanci u patronów w poszczególnych Izbach. Na bazie tych odpowiedzi została udzielona odpowiedź do MS. Poinformował też, że Prezydium NRA zwróciło się o dane także do pionu dyscyplinarnego i pionu skargowego. NRA stoi na stanowisku, które też wyraziła w piśmie do Ministerstwa, że aplikantowi adwokackiemu za wykonaną pracę na rzecz patrona lub innego adwokata należy się wynagrodzenie uwzględniające charakter zatrudnienia, szkoleniowy charakter aplikacji adwokackiej i obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa. Poinformował, że w „Rzeczpospolitej” ukaże się wywiad, w którym wyjaśni kwestie związane z zatrudnianiem aplikantów.

Adw. Andrzej Malicki przypomniał, że w przeszłości także trwała dyskusja dotycząca zatrudnienia aplikantów adwokackich. NRA powinna zająć jednoznaczne stanowisko, przecinając dyskusję o tym, czy patron ma zatrudniać aplikanta, czy nie. Adwokat – patron, w miarę możliwości, powinien zatrudnić aplikanta. Taki sygnał byłby przejawem nie tylko obrony interesów adwokatów, ale też nakładania na nich obowiązku. Przypomniał prace nad przygotowaniem regulaminu o doskonaleniu zawodowym. Patron ma dbać o aplikanta, ma być jego opiekunem, może też być jego chlebodawcą. Forma zatrudnienia jest dowolna. Taka powinność powinna być przez nas ustanowiona. Z tych względów przedstawia propozycję zmiany Kodeksu Etyki Adwokackiej.

Adw. Paweł Gieras uważa, że aplikantom nie chodzi o to, aby mieć jakiś konkretny rodzaj umowy, ale chodzi przede wszystkim o to, aby za swoją pracę otrzymywali wynagrodzenie. Problemem nie jest zatrudnienie, ale to, aby wybrzmiało w naszych regulacjach, że powinnością patrona jest to, aby praca aplikanta była wynagradzana.

Adw. Jan Kwietnicki zgodził się z ideą, że każdy powinien otrzymywać wynagrodzenie za pracę. Co w sytuacji, w której w małej czy średniej Izbie nie znajdzie się wystarczająca liczba patronów dla aplikantów? W takiej sytuacji rozwiązanie obligujące patrona do płacenia wynagrodzenia byłoby przeciwko adwokatom.

Adw. Marcin Derlacz poinformował, że trwają przygotowania do jesiennej konferencji kierowników szkolenia aplikantów adwokackich. Zwrócił się z wnioskiem, aby ten problem skierować do Komisji Aplikacji Adwokackiej NRA, której członkiem jest adw. Andrzej Malicki i Komisja przedstawi swoje stanowisko. Dodał, że kwestia wynagradzania aplikantów jest problemem nierozwiązywalnym w kontekście ustawy Prawo o adwokaturze.

Adw. Andrzej Tomaszek zaapelował, aby nie pojawił się zapis o zatrudnieniu w kierunku umowy o pracę, ale aby pozostawić dowolność co do formy umowy między patronem a aplikantem. Nie ma wątpliwości, że aplikant powinien być wynagradzany za pracę.

Adw. Przemysław Rosati zaproponował, aby sprawę skierować do Komisji Aplikacji Adwokackiej przy współpracy z Zespołem ds. zmian w Zbiorze Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

Naczelna Rada Adwokacka postanowiła skierować sprawę do Komisji Aplikacji Adwokackiej, przy współpracy z Zespołem ds. opracowania projektu zmian w Zbiorze Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, celem rozważenia problemu i zaproponowania Naczelnej Radzie Adwokackiej rozwiązania, które może być przedmiotem dalszej dyskusji, względnie podjęcia stosownej uchwały.

Pkt 8 – cd.

Naczelna Rada Adwokacka, po dyskusji, zarekomendowała Izbowi Adwokackim podjęcie działań zmierzających do masowego składania petycji dotyczącej zmiany rozporządzeń w zakresie odnoszącym się do wysokości wynagrodzenia za świadczenie pomocy prawnej z urzędu, a także w kierunku ujednolicenia zasad ustalania stawek w kontekście wyroku Trybunału Konstytucyjnego oraz podjęcie innych działań zwracających uwagę społeczną na problem nienależytej wysokości wynagrodzenia za świadczenie pomocy prawnej udzielanej z urzędu, pozostawiając Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej koordynację tych działań w ramach funkcjonowania Izbowi Adwokackich i Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej.

Pkt 22

Adw. Katarzyna Golusińska, Przewodnicząca Komisji do spraw równego traktowania NRA, zaapelowała do dziekanów o powoływanie w Izbach koordynatorów dostępności, którzy pełniliby funkcję opiekuna dostępności i byli rzecznikiem rozwiązań na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami. Do zadań koordynatorów izbowych należeć będzie: wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez adwokatów, wspieranie członków Izby będących osobami ze szczególnymi potrzebami, wspieranie i koordynowanie wdrożenia ewentualnych planów działania na rzecz poprawy tej dostępności, a także współdziałanie z koordynatorami dostępności powołanymi przy sądach i prokuraturach. Powołanie takich koordynatorów przy Izbach Adwokackich będzie wpisywało się w wizję Adwokatury dostępnej.

Adw. Przemysław Rosati zaapelował do dziekanów o wspieranie tej inicjatywy i powoływanie koordynatorów dostępności w Izbach. Samorząd adwokaci jest pierwszym samorządem, który proponował takie rozwiązanie.

Pkt 23

Adw. Bartosz Tiutiunik omówił projekt uchwały w sprawie korzystania przez adwokatów i aplikantów adwokackich z mediów społecznościowych. Jest to przypomnienie, że obecność i aktywność adwokatów oraz aplikantów adwokackich w mediach społecznościowych powinna w swojej treści i formie respektować zasady związane z godnością zawodu adwokata i ich nie naruszać.

Adw. Anisa Gnacikowska opowiedziała się za podjęciem uchwały i stwierdziła, że jest ona potrzebna w kontekście niektórych wypowiedzi adwokatów. Zgłosiła także swoje uwagi do projektu, wskazując, że w uchwale powinna być wzmianka także o publikowaniu wizerunku adwokata, który może uwłaczać godności zawodu.

Adw. Przemysław Rosati stwierdził, że w wypowiedziach publicznych zawiera się też publikowanie wizerunku.

Adw. Anisa Gnacikowska wskazała, że tak szeroka wykładnia nie będzie stosowana i powinien być zapis o kreowaniu wizerunku w przestrzeni publicznej.

Adw. Bartłomiej Piotrowski opowiedział się przeciwko uchwale w całości. Uważa, że ta uchwała wywoła dwa skutki – stanie się przedmiotem ironicznych uwag, że NRA przypomina adwokatom o oczywistych sprawach i stanie się przedmiotem ataku, że to jest zamykanie ust adwokatom i ingerowanie w wolność słowa.

Adw. Bartosz Tiutiunik stwierdził, że rozumie wątpliwości przedmówcy, ale pojawiają się też głosy, że Adwokatura nie reaguje na niewłaściwe zachowania.

Adw. Michał Bukowiński stwierdził, że uchwała jest potrzebna. Rośnie problem naruszenia zasad etyki adwokackiej w związku z aktywnością w mediach społecznościowych. Wynika to z tego, że niektóre Koleżanki i Koledzy zapominają, że zasady Kodeksu Etyki Adwokackiej obowiązują adwokatów również w życiu prywatnym. Uważa, że uchwała powinna być skrócona i ujęta syntetycznie.

Adw. Ryszard Kalisz stwierdził, że należy zastanowić się nad charakterem normotwórczym tej uchwały. Podziela głos przedmówcy, że uchwała powinna być krótsza.

Adw. Przemysław Rosati poinformował, że w wyniku dyskusji istnieje potrzeba rozstrzygnięcia, czy w uchwale powinny zostać dwa akapity. Zarządził punktowe głosowanie co do projektu, który finalnie zostanie poddany pod głosowanie.

Głosowanie punktowe:

Za – 26

Przeciw – 4

Wstrzymało się – 1

Adw. Przemysław Rosati przedstawił finalny projekt uchwały i zarządził głosowanie nad uchwałą.

Głosowanie:

Za – 27

Przeciw – 2

Wstrzymało się – 2

Naczelna Rada Adwokacka podjęła uchwałę w sprawie korzystania przez członków Adwokatury z mediów społecznościowych (uchwała nr 68/2022 – w załączeniu).

Punkt zdjęty z porządku obrad.

Pkt 25

Adw. Stanisław Kłys omówił najnowszy numer „Palestry Świętokrzyskiej”, wskazując na jej wysokie walory merytoryczne i przy tej okazji pogratulował adw. Jerzemu Ziębie, dziekanowi ORA w Kielcach, Poinformował, że „Palestra Świętokrzyska” gromadzi autorów z różnych dziedzin, nie tylko prawa. Zwrócił uwagę na artykuł dotyczący chorób psychicznych. Poinformował, że zamieszczono także przetłumaczony przez adw. Ewę Stawicką hymn Ukrainy.

Adw. Przemysław Rosati wobec wyczerpania porządku obrad zamknął posiedzenie, jednocześnie dziękując zgromadzonym za uczestnictwo.

Protokołowała:
Anna Paciorek
Anna Paciorek

Przewodniczył:
Przemysław Rosati
adw. Przemysław Rosati
Prezes NRA

Protokół sporządził:
Przemysław Rosati
adw. Przemysław Rosati
Prezes NRA